

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

ZA GODINU KOJA JE ZAVRŠILA 31. DECEMBRA 2022.

SADRŽAJ

	Strana
Odgovornost za finansijsko izvještavanje	1
Izvještaj nezavisnog revizora	2 - 4
Izvještaj o finansijskom položaju	5
Izvještaj o dobiti ili gubitku	6
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	7
Izvještaj o promjenama u kapitalu	8 - 9
Izvještaj o novčanim tokovima	10 - 11
Napomene uz finansijske izvještaje	12 - 83
1 Osnovne informacije	
2 Osnova za pripremu	
3 Značajne računovodstvene politike	
4 Aranžman valutnog odbora	
5 Klasifikacija i mjerjenje fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza	
6 Upravljanje finansijskim rizicima	
7 Gotovina u stranim valutama	
8 Depoziti kod inostranih banaka	
9 Specijalna prava vučenja u MMF-u	
10 Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
11 Monetarno zlato	
12 Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	
13 Ostala imovina	
14 Nekretnine i oprema	
15 Nematerijalna imovina	
16 Ostala ulaganja	
17 Novčanice i kovanice u opticaju	
18 Depoziti banaka	
19 Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	
20 Rezervisanja	
21 Ostale obaveze	
22 Neto kamatni prihodi	
23 Neto prihodi od naknada i provizija	
24 Neto realizovani (gubici) / dobici od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	
25 Neto realizovani dobici od prodaje monetarnog zlata	
26 Neto (gubici) od kursnih razlika	
27 Neto umanjenje vrijednosti na finansijsku imovinu	
28 Ostali prihodi	
29 Troškovi osoblja	
30 Administrativni i ostali operativni troškovi	
31 Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	
32 Raspodjela godišnje neto dobiti	
33 Kapital	
34 Novac i novčani ekvivalenti	
35 Transakcije sa povezanim licima	
36 Vanbilansni depoziti	
37 Članstvo BiH u MMF-u	
38 Domaći platni sistem i sistem za poravnanja	
39 Događaji poslike datuma izvještavanja	

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKO IZVJEŠTAVANJE

Uprava Centralne banke Bosne i Hercegovine je odgovorna za finansijske izvještaje, koji su pripremljeni u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Uprava je odgovorna za dosljednu primjenu odabranih računovodstvenih politika, donošenje razumnih i uvjerljivih prosuđivanja i procjena i za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opštu odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni i za sprovođenje takvih internih kontrola koje omogućavaju očuvanje imovine Centralne banke Bosne i Hercegovine, te sprečavanje i otkrivanje prevara i drugih nepravilnosti.

Upravno vijeće je odgovorno za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su usklađene sa primjenjivim Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Upravno vijeće razmatra finansijske izvještaje i nadgleda proces finansijskog izvještavanja Centralne banke Bosne i Hercegovine.

U funkciji nadgledanja procesa finansijskog izvještavanja, Upravnom vijeću pomaže Revizorski komitet koji se sastoji od tri nezavisna člana. Revizorski komitet pregleda godišnje finansijske izvještaje, nakon čega se isti razmatraju i odobravaju od strane Upravnog vijeća i podnose Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i Predsjedništvu Bosne i Hercegovine.

Ovi finansijski izvještaji za 2022. godinu su revidirani od strane nezavisnih revizora Centralne banke Bosne i Hercegovine ERNST & YOUNG d.o.o. Sarajevo i ERNST & YOUNG d.o.o. Ljubljana i njihov izvještaj je dat na stranama od 2 do 4. Nezavisni revizori imaju pun i neograničen pristup svim podacima i informacijama potrebnim za sprovođenje i razmatranje revizorskog procedura.

Priloženi finansijski izvještaji na stranama od 5 do 83 su odobreni od strane Upravnog vijeća 30. marta 2023. godine.

dr. Senad Softić

Predsjedavajući Upravnog vijeća
Guverner

mr. Vesna Paćuka
Rukovodilac Odjeljenja za računovodstvo i finansije

**Building a better
working world**

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1, SCC-Sarajevo City Center
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 870 014
Fax: +387 33 870 018
ey.com/ba

Izvještaj nezavisnog revizora

Upravnom vijeću Centralne banke Bosne i Hercegovine

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Centralne banke Bosne i Hercegovine (Centralna banka), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembar 2022., izvještaj o dobiti ili gubitku, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i pregled značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i fer prezentuju finansijski položaj Centralne banke na dan 31. decembar 2022. i njenu finansijsku uspješnost, te njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI).

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su podrobnije opisane u našem izvještaju u odjeljku o odgovornostima revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Centralne banke u skladu sa Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Bosni i Hercegovini i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Odgovornosti Uprave, Upravnog vijeća i Revizorskog komiteta za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI i za one kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Centralne banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Centralnu banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Upravno vijeće je odgovorno za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Centralna banka. U funkciji nadgledanja procesa finansijskog izvještavanja, Upravnom vijeću pomaže Revizorski komitet.

**Building a better
working world**

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1, SCC-Sarajevo City Center
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 870 014
Fax: +387 33 870 018
ey.com/ba

Izvještaj nezavisnog revizora (nastavak)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili pogreške i izdati revizorski izvještaj koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorena, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaznje internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Centralne banke.
- ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- zaključujemo o primjerenošći korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Centralne banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem revizorskem izvještaju na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg revizorskog izvještaja. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Centralna banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

**Building a better
working world**

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1, SCC-Sarajevo City Center
71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

Tel: +387 33 870 014
Fax: +387 33 870 018
ey.com/ba

Izvještaj nezavisnog revizora (*nastavak*)

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja (*nastavak*)

Mi komuniciramo s Upravnim vijećem i Revizorskim komitetom u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu Upravnom vijeću i Revizorskom komitetu da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Danijela Mirković, prokurista

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC - Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tarik Alijagić, licencirani revizor

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Vrbanja 1 (SCC - Sarajevo City Center)
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Sarajevo, 30. mart 2023. godine

Sarajevo, 30. mart 2023. godine

Janez Uranič, partner

Ernst & Young d.o.o. Ljubljana
Dunajska cesta 111
1000 Ljubljana
Republika Slovenija

ERNST & YOUNG
Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 3

Ljubljana, 30. mart 2023. godine

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU

U hiljadama KM	Napomena	Na dan	
		31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
IMOVINA			
Gotovina u stranim valutama	7	572.020	469.585
Depoziti kod inostranih banaka	8	8.273.200	3.945.097
Specijalna prava vučenja u MMF-u	9, 37	149	1.881
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	10	5.887.589	11.629.592
Monetarno zlato	11	160.040	301.987
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	12	1.172.862	-
Ostala imovina	13	19.280	16.927
Nekretnine i oprema	14	48.535	50.177
Nematerijalna imovina	15	844	983
Ostala ulaganja	16	27.813	27.813
UKUPNO IMOVINA		16.162.332	16.444.042
OBAVEZE I KAPITAL			
OBAVEZE			
Novčanice i kovanice u opticaju	17	7.436.097	6.923.818
Depoziti banaka	18	7.217.387	7.219.617
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	19	958.245	1.429.596
Rezervisanja	20	897	1.406
Ostale obaveze	21	4.301	8.162
Ukupno obaveze		15.616.927	15.582.599
KAPITAL			
Početni kapital		25.000	25.000
Rezerve		520.405	836.443
Ukupno kapital	33	545.405	861.443
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		16.162.332	16.444.042

Napomene na stranama od 12 do 83 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

IZVJEŠTAJ O DOBITI ILI GUBITKU

U hiljadama KM	Napomena	Za godinu koja je završila 31. decembra	
		2022.	2021.
Kamatni prihodi		78.832	55.568
Kamatni rashodi		(39.026)	(45.420)
NETO KAMATNI PRIHODI	22	39.806	10.148
Prihodi od naknada i provizija		22.704	20.970
Rashodi od naknada i provizija		(791)	(813)
NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA	23	21.913	20.157
Neto realizovani (gubici) / dobici od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	24	(63.470)	4.949
Neto realizovani dobici od prodaje monetarnog zlata	25	60.014	-
Neto (gubici) od kursnih razlika	26	(42)	(486)
Neto umanjenje vrijednosti na finansijsku imovinu	27	(924)	(426)
Ostali prihodi	28	850	1.402
OPERATIVNI PRIHODI		58.147	35.744
Troškovi osoblja	29	(18.622)	(19.669)
Administrativni i ostali operativni troškovi	30	(6.991)	(6.514)
Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica	31	(3.732)	(4.143)
Troškovi amortizacije	14,15	(2.903)	(2.521)
OPERATIVNI TROŠKOVI		(32.248)	(32.847)
NETO DOBIT ZA GODINU	32	25.899	2.897

Napomene na stranama od 12 do 83 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

IZVJEŠTAJ O SVEOBUHVATNOJ DOBITI

**Za godinu koja je završila
31. decembra**

U hiljadama KM	Napomena	2022.	2021.
NETO DOBIT ZA GODINU		25.899	2.897
Ostali sveobuhvatni (gubitak) / dobit			
<i>Stavke koje su ili koje se mogu naknadno prenijeti u dobit ili gubitak:</i>			
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit			
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	10	(365.150)	(129.592)
Neto promjena u rezervacijama za očekivane kreditne gubitke priznata u dobit ili gubitak tokom godine	6.1.1., 27	(239)	330
Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje dužničkih instrumenata	24	63.470	(4.949)
		(301.919)	(134.211)
Monetarno zlato			
Neto promjena u fer vrijednosti tokom godine	11	19.996	10.426
Reklasifikacija u dobit ili gubitak od prodaje monetarnog zlata	25	(60.014)	-
		(40.018)	10.426
Ukupno ostali sveobuhvatni (gubitak)		(341.937)	(123.785)
UKUPNO SVEOBUHVATNI (GUBITAK) ZA GODINU		(316.038)	(120.888)

Napomene na stranama od 12 do 83 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU

U hiljadama KM

	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ostale rezerve	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ukupno rezerve	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januar 2022. godine	25.000	158.914	98.129	31.300	548.100	836.443	861.443
Ukupno sveobuhvatni (gubitak) / dobit za godinu	-	(301.919)	(40.018)	-	25.899	(316.038)	(316.038)
Neto dobit za godinu (napomena 32)	-	-	-	-	25.899	25.899	25.899
Ostali sveobuhvatni (gubitak)	-	(301.919)	(40.018)	-	-	(341.937)	(341.937)
<i>Neto nerealizovane negativne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	(365.150)	-	-	-	(365.150)	(365.150)
<i>Neto otpuštanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente priznato u dobit ili gubitak</i>	-	(239)	-	-	-	(239)	(239)
<i>Neto realizovane negativne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak po osnovu prodaja</i>	-	63.470	-	-	-	63.470	63.470
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	19.996	-	-	19.996	19.996
<i>Neto realizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata prenesene u dobit ili gubitak po osnovu prodaje</i>	-	-	(60.014)	-	-	(60.014)	(60.014)
Stanje na dan 31. decembar 2022. godine	25.000	(143.005)	58.111	31.300	573.999	520.405	545.405

Napomene na stranama od 12 do 83 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU (NASTAVAK)

U hiljadama KM

Stanje na dan 1. januar 2021. godine

Ukupno sveobuhvatni (gubitak) / dobit za godinu

Neto dobit za godinu (napomena 32)

Ostali sveobuhvatni (gubitak) / dobit

Neto nerealizovane negativne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata

Neto povećanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente

priznato u dobit ili gubitak

Neto realizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak po osnovu prodaja

Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata

Stanje na dan 31. decembar 2021. godine

	Početni kapital	Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	Ostale rezerve	Generalne rezerve (zadržana dobit)	Ukupno rezerve	Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januar 2021. godine	25.000	293.125	87.703	31.300	545.203	957.331	982.331
Ukupno sveobuhvatni (gubitak) / dobit za godinu	-	(134.211)	10.426	-	2.897	(120.888)	(120.888)
Neto dobit za godinu (napomena 32)	-	-	-	-	2.897	2.897	2.897
Ostali sveobuhvatni (gubitak) / dobit	-	(134.211)	10.426	-	-	(123.785)	(123.785)
<i>Neto nerealizovane negativne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata</i>	-	(129.592)	-	-	-	(129.592)	(129.592)
<i>Neto povećanje rezervacija za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente</i>	-	330	-	-	-	330	330
<i>priznato u dobit ili gubitak</i>	-	(4.949)	-	-	-	(4.949)	(4.949)
<i>Neto realizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti dužničkih instrumenata prenesene u dobit ili gubitak po osnovu prodaja</i>	-	-	10.426	-	-	10.426	10.426
<i>Neto nerealizovane pozitivne promjene u fer vrijednosti monetarnog zlata</i>	-	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2021. godine	25.000	158.914	98.129	31.300	548.100	836.443	861.443

Napomene na stranama od 12 do 83 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

	Napomena	Za godinu koja je završila 31. decembra	
		2022.	2021.
U hiljadama KM			
NOVČANI TOKOVI OD OPERATIVNIH AKTIVNOSTI			
Neto dobit za godinu		25.899	2.897
Prilagođeno za:			
Kamatne prihode	22	(78.832)	(55.568)
Kamatne rashode	22	39.026	45.420
Neto umanjenje vrijednosti na finansijsku imovinu	27	924	426
Neto realizovane gubitke / (dubitke) od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	24	63.470	(4.949)
Neto realizovane (dubitke) od prodaje monetarnog zlata	25	(60.014)	-
Neto gubitke od kursnih razlika	26	42	486
Prihode od donacija		(3)	(6)
Neto (smanjenje) / povećanje u rezervisanjima	20, 29	(327)	171
Neto gubitke / (dubitke) od otuđenja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine		3	(56)
Prihod od dividendi priznat u dobit ili gubitak	28	(721)	(1.297)
Amortizaciju	14, 15	2.903	2.521
Neto novčani tokovi od operativnih aktivnosti prije promjena na poslovnoj imovini i obavezama		(7.630)	(9.955)
Promjene na poslovnoj imovini i obavezama			
(Povećanje) / smanjenje oročenih depozita kod inostranih banaka		(566.900)	635.115
Smanjenje / (povećanje) dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		5.376.853	(2.157.869)
(Povećanje) dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku		(1.173.087)	-
Smanjenje monetarnog zlata		161.943	-
(Povećanje) ostale imovine		(1.601)	(3.975)
Povećanje novčanica i kovanica u opticaju	17	512.279	751.361
(Smanjenje) / povećanje depozita banaka		(1.336)	1.320.973
(Smanjenje) / povećanje depozita Vlade i ostalih javnih institucija		(471.351)	532.552
(Smanjenje) / povećanje ostalih obaveza		(3.885)	4.154
Isplate po osnovu rezervisanja	20	(182)	(179)
Naplaćena kamata		75.142	53.070
Plaćena kamata		(39.026)	(45.100)
Neto novac od operativnih aktivnosti		3.861.219	1.080.147
NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI			
Prilivi od prodaje nekretnina i opreme		-	57
Kupovine nekretnina, opreme i nematerijalne imovine	14, 15	(1.125)	(3.888)
Primljena dividenda		721	1.297
Neto novac od investicijskih aktivnosti		(404)	(2.534)

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Finansijski izvještaji za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA (NASTAVAK)

U hiljadama KM

**Za godinu koja je završila
31. decembra**

Napomena 2022. 2021.

Neto efekti umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke na novac i novčane ekvivalente	(894)	(184)
Neto efekti kursnih razlika na novac i novčane ekvivalente	(14)	(391)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenta	3.859.907	1.077.038
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	3.986.726	2.909.688
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	34	7.846.633
		3.986.726

Napomene na stranama od 12 do 83 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNOVNE INFORMACIJE

Centralna banka Bosne i Hercegovine („Centralna banka“) je vrhovna monetarna vlast države Bosne i Hercegovine („BiH“). Njeno osnivanje, organizacija i operacije su definisani Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, Službeni glasnik BiH, broj: 1/97, 29/02, 08/03, 13/03, 14/03, 09/05, 76/06 i 32/07 („Zakon o Centralnoj banci“), koji je usvojila Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, saglasno Opštem okvirnom sporazumu za mir u Bosni i Hercegovini („Ustav BiH“).

Centralna banka je osnovana 20. juna 1997. godine i počela je sa radom 11. augusta 1997. godine.

Centralna banka posluje preko Centralnog ureda, tri glavne jedinice u Sarajevu, Mostaru i Banjoj Luci i dvije filijale u Brčkom i na Palama. Filijala Pale je pod nadležnošću glavne jedinice u Banjoj Luci.

Sjedište Centralnog ureda Centralne banke je u Sarajevu, adresa Maršala Tita broj 25.

Osnovni cilj Centralne banke je da postigne i održi stabilnost domaće valute tako što izdaje domaću valutu u skladu sa pravilom valutnog odbora. Pravilo valutnog odbora, definisano Zakonom o Centralnoj banci, podrazumijeva da se domaća valuta izdaje samo uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim rezervama. Pored toga, Centralna banka ima obavezu da, na zahtjev, bez ograničenja kupuje i prodaje konvertibilnu marku (KM) za euro (EUR) po službenom deviznom kursu u iznosu 1,95583 KM = 1 EUR, koji je određen Zakonom o Centralnoj banci.

Garantovana konvertibilnost domaće valute i potpuno pokriće monetarne pasive konvertibilnim deviznim rezervama po aranžmanu valutnog odbora su primarni ciljevi Centralne banke. Sve aktivnosti i operacije Centralne banke se poduzimaju kako bi se ostvarili zakonski postavljeni ciljevi i zadaci odnosno očuvala stabilnost domaće valute u skladu sa pravilom valutnog odbora i nisu ni u jednom momentu usmjereni ka maksimizaciji profita.

Zadaci Centralne banke, definisani Zakonom o Centralnoj banci, uključuju:

- definisanje, usvajanje i kontrolisanje monetarne politike BiH putem izdavanja domaće valute po propisanom deviznom kursu uz puno pokriće u slobodno konvertibilnim deviznim rezervama;
- držanje i upravljanje zvaničnim deviznim rezervama Centralne banke na siguran i profitabilan način;
- uspostavljanje i održavanje odgovarajućih platnih i obračunskih sistema;
- izdavanje propisa i smjernica za ostvarivanje djelatnosti Centralne banke, u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci;
- koordinaciju djelatnosti agencija za bankarstvo nadležnih za izdavanje bankarskih licenci i superviziju banaka;
- primanje depozita od institucija i javnih agencija BiH, entitetskih institucija i agencija i depozita od domaćih banaka u cilju ispunjavanja zahtjeva za obaveznom rezervom;
- stavljanje u opticaj i povlačenje iz opticaja domaće valute, uključujući novčanice i kovanice zakonskog sredstva plaćanja, pridržavajući se strogo pravila valutnog odbora;
- učestvovanje u radu međunarodnih organizacija koje rade na jačanju finansijske i ekonomске stabilnosti zemlje;
- zastupanje BiH u međunarodnim organizacijama po pitanjima monetarne politike.

U okviru svojih ovlaštenja, utvrđenih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je potpuno nezavisna od entiteta BiH, javnih agencija i bilo kojih drugih organa u izvršavanju svojih ciljeva i zadataka.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

1. OSNOVNE INFORMACIJE (NASTAVAK)

Ključno rukovodstvo Centralne banke čine dva tijela: Upravno vijeće i Uprava.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, sva ovlaštenja koja nisu specifično data Upravnom vijeću dodjeljuju se guverneru. Guverner je predsjedavajući Upravnog vijeća i predsjedavajući Uprave.

Upravu Centralne banke pored guvernera čine tri viceguvernera, koje imenuje guverner uz odobrenje Upravnog vijeća. Uprava operativno rukovodi poslovanjem Centralne banke.

Na datume izvještavanja, članove ključnog rukovodstva Centralne banke čine:

Upravno vijeće

dr. Senad Softić	predsjedavajući
mr. Šerif Isović	član
dr. Radomir Božić	član
dr. Dragan Kulina	član
dr. Danijela Martinović	član

Nesmetano i kontinuirano izvršavanje zakonske uloge, osnovnih zadataka i funkcija Centralne banke u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci i njenim važećim aktima je jedinstven stav postojećeg Upravnog vijeća do imenovanja novog saziva Upravnog vijeća od strane Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Uprava

dr. Senad Softić	guverner
mr. Ernadina Bajrović	viceguverner
dr. Željko Marić	viceguverner (od 16. augusta 2021. godine)
mr. Marko Vidaković	viceguverner (od 1. marta 2022. godine)
Želimira Raspudić	viceguverner (do 30. juna 2021. godine)
dr. Milica Lakić	viceguverner (do 11. augusta 2021. godine)

Revizorski komitet procjenjuje sveukupnu adekvatnost i efektivnost procesa finansijskog izvještavanja Centralne banke, vrši pregled finansijskih izvještaja prije njihovog razmatranja i odobrenja od strane Upravnog vijeća, kao i nadzor procesa vanjske revizije godišnjih finansijskih izvještaja i procesa izbora nezavisnih revizora Centralne banke. Nadzorne funkcije Revizorskog komiteta podrazumijevaju i nadzor okvira upravljanja rizicima i sistema internih kontrola, nadzor funkcije usklađenosti poslovanja i nadzor funkcije interne revizije.

Na datume izvještavanja, članove Revizorskog komiteta Centralne banke čine:

Revizorski komitet

dr. Elvir Čizmić	predsjedavajući (od 1. januara 2022. godine), član (do 31. augusta 2021. godine)
dr. Dijana Ćavar	član (od 1. januara 2022. godine)
dr. Vasilj Žarković	član (od 1. marta 2022. godine)
dr. Mila Gadžić	predsjedavajuća (do 31. augusta 2021. godine)
Radomir Repija	član (do 31. augusta 2021. godine)

2. OSNOVA ZA PRIPREMU

2.1. Izjava o usklađenosti

Finansijski izvještaji Centralne banke pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“), objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde („OMRS“).

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni na osnovu pretpostavke o vremenskoj neograničenosti poslovanja.

Više informacija o okolnostima u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u 2022. godini objavljeno je u napomeni 3.13.

2.2. Osnova za mjerjenje

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni primjenom obračunske računovodstvene osnove i koristeći historijski trošak kao osnovu mjerjenja, izuzev za sljedeće značajne stavke:

Stavka	Osnova mjerjenja
Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	fer vrijednost
Monetarno zlato	fer vrijednost

2.3. Funkcionalna i izvještajna valuta

Finansijski izvještaji Centralne banke prikazani su u državnoj valuti BiH koju predstavlja KM. Sve finansijske informacije su zaokružene na najbližu hiljadu (ukoliko nije drugačije navedeno).

2.4. Standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda na snazi u tekućem periodu

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, osim sljedećih izmijenjenih MSFI-jeva koje je Centralna banka usvojila od 1. januara 2022. godine:

- **MSFI 3 Poslovne kombinacije; MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema; MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina kao i godišnja poboljšanja 2018 - 2020 (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje periode izvještavanja koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. OMRS je izdao izmjene MSFI uskog obima na sljedeći način:

- **MSFI 3 Poslovne kombinacije (Dopune)** ažurira referencu u MSFI 3 iz prethodne verzije Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje OMRS-a prema postojećoj verziji izdatoj u 2018. godini, bez značajnog mijenjanja računovodstvenih zahtjeva za poslovne kombinacije.
- **MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema (Dopune)** zabranjuje da subjekt od troškova nekretnina, postrojenja i opreme odbije iznose primljene po osnovu prodaje predmeta proizvedenih dok subjekt priprema sredstvo za njegovo korištenje. Umjesto toga, subjekt će priznati takav prihod od prodaje i povezane troškove u izvještaju o dobiti ili gubitku.
- **MRS 37 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (Dopune)** navodi koje troškove subjekt uključuje u određivanje troškova ispunjavanja ugovora u cilju procjene da li je ugovor štetan.
- **Godišnja poboljšanja 2018 - 2020** dovode do manjih izmjena u MSFI 1 Prva primjena Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja, MSFI 9 Finansijski instrumenti, MRS 41 Poljoprivreda i Ilustrativni primjeri za MSFI 16 Najmovi.

Izmjene nisu imale uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.4. Standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda na snazi u tekućem periodu (nastavak)

- **MSFI 16 Najmovi - COVID-19 olakšice za najmoprimec nakon 30. juna 2021. godine (Dopuna)**

Izmjena se primjenjuje na godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. aprila 2021. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu, uključujući i finansijske izvještaje koji još nisu odobreni za objavljivanje na datum izdavanja ove dopune. U martu 2021. godine, OMRS je izmjenio uslove praktičnih izuzetaka od zahtjeva MSFI 16 koji najmoprimecima obezbjeđuju oslobađanje od primjene smjernica MSFI 16 o modifikacijama ugovora o najmu, koje se odnose na olakšice koje su nastale kao direktna posljedica pandemije COVID-19. Nakon dopuna, praktični izuzeci se sada primjenjuju na olakšice za najam za koje svako smanjenje plaćanja najma utiče samo na plaćanja koja prvobitno dospijevaju 30. juna 2022. godine, pod uslovom da su ispunjeni drugi uslovi za primjenu praktičnog izuzetka.

Izmjene nisu imale uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

2.5. Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a još nisu u upotrebi

Sljedeći standardi, izmjene postojećih standarda i tumačenja su objavljeni od strane OMRS, ali nisu na snazi za godinu koja završava 31. decembra 2022. godine i nisu ranije usvojeni od strane Centralne banke:

- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja i MSFI Izvještaj iz prakse 2: Objavljivanje računovodstvenih politika (Dopune)**

Izmjene i dopune stupaju na snagu za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene daju smjernice o primjeni koncepta procjene materijalnosti na objavljivanje računovodstvenih politika. Posebno, izmjene MRS 1 zamjenjuju zahtjev za objavljivanjem „značajnih“ računovodstvenih politika sa zahtjevom za objavljivanjem „materijalnih“ računovodstvenih politika. Takođe, uputstva i ilustrativni primjeri su dodati u Izvještaj iz prakse kako bi pomogli u primjeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procjena o objavljivanju računovodstvenih politika. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- **MRS 8 Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške: Definicija računovodstvenih procjena (Dopune)**

Izmjene stupaju na snagu za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu i primjenjuju se na promjene u računovodstvenim politikama i promjene računovodstvenih procjena koje se dešavaju na ili nakon početka tog perioda. Izmjenama se uvodi nova definicija računovodstvenih procjena, definisanih kao novčani iznosi u finansijskim izvještajima koji su predmet nesigurnosti pri odmjeravanju. Takođe, dopunama se pojašnjava šta su promjene u računovodstvenim procjenama i kako se one razlikuju od promjena računovodstvenih politika i ispravki grešaka. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- **MRS 12 Porez na dobit: Odgodeni porez koji se odnosi na imovinu i obaveze proizašle iz jedne transakcije (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene sužavaju obim i daju naredna pojašnjenja u vezi sa izuzetkom za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako subjekti treba da obraćunavaju odloženi porez u vezi sa imovinom i obavezama koje proističu iz jedne transakcije, kao što su najmovi i obaveze vraćanja u prvo bitno stanje. Izmjene i dopune pojašnjavaju da kada su plaćanja kojima se izmiruje obaveza odbitna za poreske svrhe, stvar je prosuđivanja, uzimajući u obzir važeći poreski okvir, da li se takvi odbici mogu za poreske svrhe pripisati obavezi ili povezanoj komponenti imovine. Prema izmjenama, izuzetak od početnog priznavanja se ne primjenjuje na transakcije koje pri početnom priznavanju dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Primjenjuje se samo ako priznavanje unajmljenog sredstva i obaveze najma (ili obaveze za vraćanje imovine u prvo bitno, uključujući sa tom obavezom povezano sredstvo) dovede do oporezivih i odbitnih privremenih razlika koje nisu jednake. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

2. OSNOVA ZA PRIPREMU (NASTAVAK)

2.5. Standardi i tumačenja koji su objavljeni, a još nisu u upotrebi (nastavak)

- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja: Klasifikacija obaveza na tekuće ili dugotrajne (Dopune)**

Izmjene i dopune su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu, i obavezu da se primjenjuju retrospektivno u skladu sa MRS 8. Cilj izmjena je da razjasni princip u MRS 1 za klasifikaciju obaveza na tekuće i dugotrajne. Izmjenama je pojašnjeno značenje prava na odlaganje izmirenja obaveza, uslov da ovo pravo postoji na kraju izvještajnog perioda, da namjera menadžmenta ne utiče na klasifikaciju na tekuće i dugotrajne obaveze, da opcije druge ugovorne strane koje bi mogle da dovedu do izmirenja obaveza prenosom sopstvenih instrumenata kapitala subjekta ne utiču na klasifikaciju na tekuću i dugotrajanu obavezu. Takođe, izmjene i dopune preciziraju da samo kovenante sa kojima subjekt mora biti uskladen na ili prije datuma izvještavanja mogu uticati na klasifikaciju obaveze. Dodatna objavlivanja su takođe potrebna za dugotrajne obaveze koje proizilaze iz kreditnih aranžmana koji su predmet usaglašenosti sa kovenantama u roku od dvanaest mjeseci nakon datuma izvještavanja. Ove izmjene još uvijek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- **MSFI 16 Najmovi: Obaveze po osnovu prodaje i povratnog najma (Dopune)**

Izmjene su na snazi za godišnje izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, uz dozvoljenu raniju primjenu. Izmjene i dopune imaju za cilj da poboljšaju zahtjeve koje prodavac-najmodavac koristi u odmjeravanju obaveze za najam koja proizlazi iz transakcije prodaje i povratnog najma u MSFI 16, dok se ne mijenja računovodstveni tretman najma koji nije u vezi sa transakcijama prodaje i povratnog najma. Konkretno, prodavac-najmodavac određuje „plaćanja najma” ili „revidirana plaćanja najma” na takav način da prodavac-najmodavac ne priznaje bilo kakav iznos dobitka ili gubitka koji se odnosi na pravo korištenja koje zadržava. Primjena ovih zahtjeva ne sprečava prodavca-najmodavca da prizna, u izvještaju o dobiti ili gubitku, bilo kakav dobitak ili gubitak u vezi sa djelimičnim ili potpunim raskidom najma. Prodavac-najmodavac primjenjuje izmjenu retrospektivno u skladu sa MRS 8 na transakcije prodaje i povratnog najma koje su sklopljene nakon datuma početne primjene, što je početak godišnjeg izvještajnog perioda u kojem je subjekt prvi put primjenio MSFI 16. Ove izmjene još uvijek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

- **Dopuna MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izvještaji i MRS 28 – Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate: Prodaja imovine između ulagača i zavisnog društva**

Izmjene ukazuju na poznato neslaganje zahtjeva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje imovine između ulagača i njegovih zavisnih društava i zajedničkih poduhvata. Glavna posljedica izmjena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje (bez obzira da li je riječ o zavisnom društvu ili ne). Djelimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira imovinu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova imovina dio zavisnog društva. U decembru 2015. godine OMRS odložio je datum primjene ovog standarda na neodređeno vrijeme čekajući ishod istraživanja vezano za primjenu metoda učešća. Ove izmjene još uvijek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izvještaje Centralne banke.

2.6. Uporedne finansijske informacije

U svrhu fer i objektivne prezentacije finansijskih informacija u 2022. godini, uporedni prikazi u određenim napomena su izmijenjeni kako bi se obezbijedila komparabilnost finansijskih informacija. Ove izmjene nisu značajno uticale na ukupne finansijske performanse i finansijski položaj Centralne banke u uporednom periodu. Sve izmjene su izvršene sa ciljem unapređenja objava i transparentnosti finansijskih izvještaja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Centralna banka je dosljedno primjenjivala objavljene značajne računovodstvene politike na sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima.

3.1. Finansijska imovina i finansijske obaveze

3.1.1. Klasifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza

Klasifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza se određuje prilikom početnog priznavanja.

A. Finansijska imovina

Finansijska imovina Centralne banke se može klasifikovati u jednu od tri navedene kategorije prilikom početnog priznavanja:

- Finansijska imovina koja se naknadno mjeri po amortizovanom trošku,
- Finansijska imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i
- Finansijska imovina koja se naknadno mjeri po fer vrijednost kroz dobit ili gubitak.

Na datume izvještavanja Centralna banka nije imala finansijsku imovinu koja spada u kategoriju naknadnog mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Klasifikacija finansijske imovine određena je:

- Poslovnim modelom Centralne banke za upravljanje finansijskom imovinom i
- Karakteristikama finansijske imovine sa ugovornim novčanim tokovima.

Poslovni model

Poslovni model označava način na koji Centralna banka upravlja finansijskom imovinom sa ciljem generisanja novčanih tokova. Na datume izvještavanja, Centralna banka upravlja svojom imovinom kroz sljedeće poslovne modele:

1. Model „držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova“ za finansijsku imovinu koja generiše ugovorne novčane tokove u toku svog životnog vijeka i
2. Model „držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje“ za finansijsku imovinu koja generiše ugovorne novčane tokove u toku svog životnog vijeka i novčane tokove koji nastaju u trenutku njene prodaje.

Upravljanje ugovornim novčanim tokovima po osnovu investiranja u dužničke instrumente može se vršiti kroz oba poslovna modela.

Centralna banka je dužna, isključivo ako mijenja svoj poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom, reklassifikovati svu finansijsku imovinu na koju utiče promjena poslovnog modela.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.1. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.1.1. Klasifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Za finansijsku imovinu kojom se upravlja kroz ove modele, Centralna banka procjenjuje da li su ugovorni novčani tokovi finansijske imovine samo plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Ova procjena se radi na nivou portfolija iz razloga što je taj nivo najbolji odraz načina upravljanja finansijskom imovinom. U svrhu procjene, „glavnica“ se definije kao fer vrijednost finansijske imovine prilikom početnog priznavanja. „Kamata“ se definije kao naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik povezan sa nepodmirenim iznosom glavnice tokom određenog perioda i ostale rizike i troškove povezane sa držanjem finansijske imovine.

Za potrebe procjene da li su ugovorni novčani tokovi „plaćanje samo glavnice i kamate“, Centralna banka uzima u obzir ugovorne novčane tokove instrumenta. Samo ona finansijska imovina koja zadovoljava zahtjeve „plaćanje samo glavnice i kamate“ može se klasifikovati u kategoriju finansijske imovine koja se mjeri po amortizovanom trošku ili finansijske imovine koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku ako zadovoljava sljedeće uslove:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i
- ugovornim uslovima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako imovina zadovoljava sljedeće uslove:

- drži se u okviru poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i
- ugovornim uslovima finansijske imovine novčani tokovi nastaju na određeni datum i samo su plaćanja glavnice i kamate na nepodmireni iznos glavnice.

B. Finansijske obaveze

Centralna banka klasificuje sve svoje finansijske obaveze kao naknadno mjerene po amortizovanom trošku, osim novčanica i kovanica u opticaju koje se mjeri po nominalnoj vrijednosti (napomena 3.6). Finansijske obaveze se ne reklassifikuju.

3.1.2. Početno priznavanje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju u izvještaju o finansijskom položaju samo kada Centralna banka postane jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uslovi finansijskog instrumenta.

Finansijska imovina i finansijske obaveze se početno mjeri po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi direktno povezani sa sticanjem ili izdavanjem finansijske imovine i finansijskih obaveza, osim za imovinu i obaveze koji se klasificuju po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, se dodaju u ili oduzimaju od fer vrijednosti finansijske imovine ili finansijskih obaveza prilikom početnog priznavanja po potrebi. Transakcijski troškovi direktno povezani sa sticanjem finansijske imovine ili finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak se priznaju direktno u dobit ili gubitak.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.1. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.1.2. Početno priznavanje finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Sva finansijska imovina se početno priznaje na datum podmirenja, a to je datum kada Centralna banka stekne imovinu ili se imovina isporuči Centralnoj banci.

3.1.3. Naknadno mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Izabrana klasifikacija finansijske imovine i finansijskih obaveza određuje način njenog naknadnog mjerena.

Amortizovani trošak finansijske imovine ili finansijske obaveze je iznos po kojem se finansijska imovina ili finansijska obaveza mjeri prilikom početnog priznavanja, umanjen za otplate glavnice, uvećan ili umanjen za kumulativnu amortizaciju primjenom metode efektivne kamatne stope svih razlika između početnog iznosa i iznosa do dospijeća, i u slučaju finansijske imovine, uskladen za svako umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je amortizovani trošak finansijske imovine prije usklađenja za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke.

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortizovanog troška (bruto knjigovodstvene vrijednosti) finansijske imovine ili finansijske obaveze i raspoređivanja i priznavanja prihoda i rashoda od kamata u dobit ili gubitak tokom određenog perioda.

A. Finansijska imovina

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Nakon početnog priznavanja, finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine. Efekti naknadnog mjerjenja finansijske imovine po amortizovanom trošku se priznaju u dobit ili gubitak kao prihodi od kamata ili rashodi po osnovu efekata negativnih kamatnih stopa u periodu kada su nastali.

Na datume izvještavanja, u kategoriju finansijske imovine po amortizovanom trošku klasifikovani su gotovina u stranim valutama, depoziti kod inostranih banaka, specijalna prava vučenja u MMF-u, dužnički instrumenti po amortizovanom trošku i ostala finansijska imovina.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Nakon početnog priznavanja, finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit koristeći metodu efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i usklađuje se sa fer vrijednosti finansijske imovine na svaki datum izvještavanja. Tokom perioda držanja, efekti naknadnog mjerjenja finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se na sljedeći način:

- Prihodi od kamata ili rashodi po osnovu efekata negativnih kamatnih stopa priznaju se u dobit ili gubitak u periodu kada su nastali.
- Uskladivanja fer vrijednosti priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu kada su nastali.

Prilikom prestanka priznavanja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, kumulativni dobitak ili gubitak prethodno priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti reklassificira se iz kapitala u dobit ili gubitak, uključujući prethodno priznate dobitke ili gubitke od umanjenja.

Na datume izvještavanja, u kategoriju finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit klasifikovani su dužnički instrumenti Centralne banke.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.1. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.1.3. Naknadno mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Vlasnički instrumenti

Centralna banka je napravila neopoziv izbor da u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti prikaže naknadne promjene fer vrijednosti vlasničkih instrumenata koji se ne drže za trgovanje zbog svojih specifičnih karakteristika i nepostojanja aktivnog tržišta za njihovo trgovanje. Ostala ulaganja predstavljaju vlasničke instrumente koji su početno priznati po trošku sticanja za koji se smatra da odgovara njihovoj fer vrijednosti zbog nemogućnosti pouzdanog utvrđivanja njihove fer vrijednosti.

Na datume izvještavanja, vlasničke instrumente Centralne banke po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit čine dionice Banke za međunarodna poravnjanja (BIS) i SWIFT dionice (napomena 16).

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Zahtjevi za umanjenjem vrijednosti finansijske imovine koriste više informacija po principu pogleda unaprijed za priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka. Instrumenti koji potпадaju pod ove zahtjeve odnose se na finansijsku imovinu mjerenu po amortizovanom trošku odnosno depozite kod inostranih banaka, dužničke instrumente po amortizovanom trošku i specijalna prava vučenja u MMF-u, kao i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Centralna banka koristi pojednostavljeni pristup u izračunu očekivanih kreditnih gubitaka za ostala potraživanja. Vlasnički instrumenti mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit nisu predmetom umanjenja vrijednosti.

Centralna banka priznaje umanjenje vrijednosti za ove gubitke na svaki datum izvještavanja. Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka odražava:

- Objektivan i ponderisano vjerovatan iznos koji se određuje procjenom više mogućih ishoda,
- Vremensku vrijednost novca i
- Razumne i korisne informacije koje su na raspolaganju bez dodatnih troškova ili napora na datum izvještavanja o prošlim događajima, trenutnim uslovima i predviđanjima o budućim ekonomskim uslovima.

Napomena 6.1. pruža više informacija o načinu mjerjenja očekivanih kreditnih gubitaka.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.1. Finansijska imovina i finansijske obaveze (nastavak)

3.1.3. Naknadno mjerjenje finansijske imovine i finansijskih obaveza (nastavak)

Umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke obračunava se i prikazuje u izvještaju o finansijskom položaju kako slijedi:

Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine i evidentiraju kao odbitna stavka bruto knjigovodstvene vrijednosti imovine.

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit: Očekivani kreditni gubici obračunavaju se na bruto knjigovodstvenu vrijednost imovine, ali se umanjenje vrijednosti priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kao rezervacija za očekivane kreditne gubitke i ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine u izvještaju o finansijskom položaju.

Umanjenje vrijednosti na finansijsku imovinu priznaje se u dobit ili gubitak, nezavisno od klasifikacije finansijske imovine koja je predmetom umanjenja na svaki datum izvještavanja.

B. Finansijske obaveze

Prihod ili rashod od kamate po osnovu finansijskih obaveza mjereni po amortizovanom trošku priznaje se u dobit ili gubitak koristeći metodu efektivne kamatne stope.

Prihodi od naknada i provizija po osnovu finansijskih obaveza priznaju se kada je usluga izvršena.

Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku uključuju novčanice i kovanice u opticaju, depozite banaka, depozite Vlade i ostalih javnih institucija i ostale finansijske obaveze.

3.1.4. Prestanak priznavanja finansijske imovine i finansijskih obaveza

Centralna banka prestaje priznavati finansijsku imovinu samo onda kada ugovorna prava na novčane primitke od imovine isteknu ili kada Centralna banka prenese finansijsku imovinu i suštinski sve rizike i koristi od vlasništva imovine na drugi subjekt.

Finansijska obaveza se prestaje priznavati kada je izmirena, otkazana ili je istekla.

3.2. Prebijanje

Finansijska imovina i obaveze se prebijaju i neto iznos se iskazuje u izvještaju o finansijskom položaju na neto principu samo kada postoji zakonski provedivo pravo za prebijanjem priznatih iznosa i kada postoji namjera za prikazivanjem i podmirivanjem transakcija na neto osnovi.

Prihodi i rashodi se prikazuju na neto osnovi samo kada to dopušta određeni MSFI, ili za one dobitke i gubitke koji proizlaze iz grupe sličnih transakcija.

3.3. Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima sastoje se od sljedećih kategorija: žiro računi, gotovina u stranim valutama, devizni depoziti po viđenju, devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće od datuma sticanja i specijalna prava vučenja u MMF-u.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.4. Monetarno zlato

Monetarno zlato je dio deviznih rezervi Centralne banke i klasifikovano je kao finansijska imovina. Monetarno zlato se početno priznaje po fer vrijednosti, uključujući transakcijske troškove koji se direktno mogu pripisati sticanju monetarnog zlata.

Nakon početnog priznavanja, monetarno zlato se naknadno mjeri po fer vrijednosti. Nerealizovani dobici i gubici koji proizlaze iz promjena fer vrijednosti, a po osnovu promjena u cijeni monetarnog zlata, priznaju se na računu rezervi fer vrijednosti u okviru ostale sveobuhvatne dobiti. Prije raspodjele godišnje ostvarene dobiti, ukoliko nerealizovani gubici prelaze stanje rezervi fer vrijednosti za monetarno zlato, Centralna banka priznaje iznos negativnog salda na račun dobiti ili gubitka i taj iznos ulazi u ostvarenu dobit raspoloživu za raspodjelu, ukoliko su ispunjeni zakonski propisani uslovi za raspodjelu dobiti.

Prilikom prodaje zlata, nerealizovani dobici i gubici iz ostale sveobuhvatne dobiti se prenose u dobit ili gubitak.

Fer vrijednost monetarnog zlata se iskazuje u EUR valuti, prevodeći ga po fiksnom kursu KM na datum izvještavanja i utvrđuje se prema posljednjoj raspoloživoj poslijepodnevnoj cijeni jedne unce zlata na datum izvještavanja.

3.5. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina

Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina je imovina nabavljena iz vlastitih sredstava Centralne banke i novčanih i nenovčanih donacija. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina iskazuju se po historijskom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak uključuje kupovnu cijenu i sve troškove koji su direktno povezani sa dovođenjem imovine u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Održavanje i popravke, zamjene, te poboljšanja manjeg značaja priznaju se kao rashod kad su nastali. Značajna poboljšanja i zamjene se kapitaliziraju.

Imovina u pripremi iskazana je po trošku nabavke uključujući troškove fakturisane od trećih lica. Nakon završetka, svi akumulirani troškovi imovine prebacuju se na odgovarajuću kategoriju nekretnina, opreme i nematerijalne imovine na koje se naknadno primjenjuju odgovarajuće stope amortizacije.

Amortizacija se obračunava na sve nekretnine, opremu i nematerijalnu imovinu osim na zemljište i imovinu u pripremi prema linearnoj metodi po propisanoj stopi koja je utvrđena za postepeno otpisivanje troška nabavke imovine kroz njen procijenjeni korisni vijek trajanja. Procijenjene stope amortizacije za 2022. i 2021. godinu su date kako slijedi:

Nekretnine i oprema

Zgrade	1,3% do 4,0%
Oprema	11,0% do 20,0%
Namještaj	10,0% do 12,5%
Vozila	15,5%

Nematerijalna imovina

Softver	20,0%
Ostala nematerijalna imovina	20,0%

Dobici i gubici po osnovu otuđenja nekretnina i opreme priznaju se u dobit ili gubitak.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.5. Nekretnine, oprema i nematerijalna imovina (nastavak)

Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Korisni vijek trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine se preispituje i prilagođava najmanje jednom godišnje ili ako se smatra potrebnim i primjenjuje se prospektivno.

Knjigovodstvena vrijednost nefinansijske imovine Centralne banke se pregleda na svaki datum izvještavanja u svrhu ocjenjivanja postoje li naznake umanjenja vrijednosti. Ukoliko postoji, procjenjuje se nadoknadiva vrijednost imovine. Gubitak od umanjenja vrijednosti se priznaje u vijek kada knjigovodstvena vrijednost imovine ili jedinica koje stvaraju novac prelazi njenu nadoknadivu vrijednost. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u dobit ili gubitak.

Nadoknadiva vrijednost ostale imovine je veća vrijednost pri upoređivanju njene upotrebljivosti u odnosu na fer vrijednost, umanjena za troškove prodaje. U procjenjivanju upotrebljivosti, očekivani budući novčani tokovi se diskontuju na sadašnju vrijednost koristeći diskontnu stopu prije oporezivanja koja odražava trenutna tržišna očekivanja vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu imovinu. Za imovinu koja ne generiše nezavisne novčane prilive, nadoknadivi iznos se određuje za jedinicu koja stvara novac kojom imovina pripada.

Gubitak od umanjenja se ukida ukoliko je došlo do promjena u procjenama korištenim u određivanju nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja se ukida samo u mjeri u kojoj knjigovodstvena vrijednost imovine ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost koja bi se mogla odrediti, bez amortizacije, da nije bilo prethodno priznatog gubitka od umanjenja vrijednosti te imovine.

3.6. Novčanice i kovanice u opticaju

Centralna banka je jedina institucija u BiH ovlaštena za izdavanje i povlačenje KM novčanica i kovanica, djelujući striktno u skladu sa pravilom valutnog odbora.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, ukupan iznos novčanica i kovanica u opticaju evidentiran je kao finansijska obaveza Centralne banke u izvještaju o finansijskom položaju. Novčanice i kovanice u opticaju uključuju samo KM novčanice i kovanice koje se nalaze izvan rezervorima Centralne banke.

Prilikom povlačenja novčanica i kovanica iz opticaja, iste se priznaju kao obaveza u okviru novčanica i kovanica u opticaju do formalnog roka povlačenja iz opticaja. Iznosi koji nisu povučeni nakon formalnog roka za povlačenje iz opticaja, priznaju se kao prihod.

3.7. Depoziti deponenata

Depoziti deponenata uključuju primljene depozite banaka i depozite Vlade i ostalih javnih institucija. Ovi depoziti predstavljaju finansijske obaveze Centralne banke koje se početno priznaju po fer vrijednosti i naknadno mjeru po amortizovanom trošku. Depoziti banaka uključuju depozite domaćih banaka po osnovu politike obavezne rezerve Centralne banke i druge depozite banaka. Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija predstavljaju primljene depozite institucija BiH i drugih javnih agencija BiH i entitetskih institucija i agencija.

Uloga Centralne banke kao depozitara, bankara, savjetnika i fiskalnog agenta je propisana Zakonom o Centralnoj banci.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.8. Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju kada Centralna banka, kao posljedicu prošlog događaja, ima sadašnju zakonsku ili izvedenu obavezu za koju je vjerovatno da će biti potreban odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi radi podmirenja obaveze i iznos obaveze se može pouzdano procijeniti. Rezervisanja se utvrđuju diskontovanjem očekivanih budućih novčanih tokova koristeći stopu koja odražava trenutnu tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za tu obavezu.

Rezervisanja se održavaju na nivou koji Uprava Centralne banke smatra dovoljnim za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava određuje adekvatnost rezervisanja na osnovu uvida u pojedine stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija kao i ostale relevantne faktore.

Rezervisanja se ukidaju samo za one troškove za koje je rezervisanje izvorno priznato. Ako odliv ekonomske koristi za podmirenje obaveza više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

3.9. Priznavanje prihoda i rashoda

Kamatni prihodi i rashodi

Prihodi i rashodi od kamata priznaju se u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope. „Efektivna kamatna stopa“ je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja i primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta na:

- bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine ili
- amortizovani trošak finansijske obaveze.

Prilikom izračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente, Centralna banka procjenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uslove finansijskog instrumenta, ali isključujući očekivane kreditne gubitke. Obračun uključuje sve naknade i plaćene ili primljene iznose između Centralne banke i druge strane koji su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove i sve druge diskonte ili premije.

Obračunate kamate na finansijsku imovinu sa negativnom kamatnom stopom priznaju se u dobit ili gubitak kao efekti negativnih kamatnih stopa u okviru rashoda od kamata. Na datume izvještavanja, efekti negativnih kamatnih stopa na finansijsku imovinu nastaju po osnovu depozita kod inostranih banaka i dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Obračunate kamate na finansijske obaveze po amortizovanom trošku sa negativnom kamatnom stopom odnosno stopom naknade priznaju se u dobit ili gubitak kao efekti negativnih pasivnih kamatnih stopa na finansijske obaveze u okviru prihoda od kamata. Na datume izvještavanja, efekti negativnih pasivnih kamatnih stopa nastaju po osnovu primjenjene politike obavezne rezerve Centralne banke na depozite domaćih banaka.

Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi od naknada i provizija ostvareni pružanjem usluga Centralne banke priznaju se u dobit ili gubitak u trenutku pružanja usluge. Centralna banka obračunava prihode od naknada i provizija u skladu sa utvrđenim tarifama za svoje usluge. Usluge koje pruža Centralna banka uključuju usluge domaćim bankama, deponentima i drugim nebankarskim klijentima. One nastaju po osnovu transakcija u platnim sistemima, obrade novca, transakcija konverzije i ostalih usluga.

Rashodi od naknada i provizija nastaju po osnovu primljenih usluga koje se odnose na upravljanje deviznim rezervama Centralne banke i priznaju se u dobit ili gubitak kada je usluga primljena.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.9. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)

Transakcije u stranim valutama i kursne razlike

Prilikom početnog priznavanja transakcije u stranim valutama evidentiraju se u KM primjenjujući na iznos u stranoj valuti promptni devizni kurs između KM i strane valute na datum transakcije.

Monetary rates indicated in foreign currencies are converted into KM at the exchange rate listed on the date of the transaction. Non-monetary rates indicated in foreign currencies are measured at historical cost. Monetary rates indicated in foreign currencies are measured at the exchange rate on the date of the transaction. Non-monetary rates indicated in foreign currencies are measured at the exchange rate on the date of measurement of the monetary value.

Kursne razlike proizašle iz transakcija monetarnih stavki ili iz preračunavanja monetarnih stavki po kursevima različitim od onih po kojima su početno priznate u tekućem ili u prethodnim izvještajnim periodima, priznaju se u dobit ili gubitak kada nastanu. Zbog pravila valutnog odbora, ne postoje kursne razlike od monetarnih stavki denominovanih u EUR valuti.

Srednji kursevi najznačajnijih valuta dati su u nastavku:

Srednji kurs:	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
	KM	KM
EUR	1,95583	1,95583
CHF	1,986219	1,887320
GBP	2,205168	2,330311
USD	1,833705	1,725631
XDR	2,450479	2,420301

Prihod od dividende

Prihod od dividende na vlasničke instrumente priznaje se u dobit ili gubitak kada se uspostavi pravo Centralne banke da prima uplate. Prihod od dividende potiče od dionica BIS banke u posjedu Centralne banke (napomene 16 i 28).

Primanja zaposlenih

Kratkoročna primanja zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima, a u ime svojih zaposlenika, Centralna banka uplaćuje porez na dohodak i doprinose za penzijsko, invalidsko, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji se obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine od iznosa bruto plate. Centralna banka plaća ove poreze i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine (na federalnom i kantonalm nivou), Republike Srpske i Brčko Distrikta.

Osim toga, naknade za topli obrok, prevoz i regres isplaćuju se u skladu sa domaćim zakonskim zahtjevima. Ovi troškovi se priznaju u dobit ili gubitak u periodu u kojem su nastali.

Dugoročna primanja zaposlenih

Prema domaćim zakonskim propisima, prilikom odlaska u penziju zaposlenici Centralne banke imaju pravo na otpremninu, a po ispunjenju zakonskih uslova kao što su starost ili godine provedene u radnom odnosu, koja se u skladu sa internim aktima Centralne banke dodjeljuje u visini od šest redovnih mjesecnih plata zaposlenika isplaćenih u zadnjih šest mjeseci. Takve isplate se tretiraju kao ostala dugoročna primanja zaposlenih. Centralna banka angažuje ovlaštenog aktuara u svrhu izrade aktuarskog obračuna u skladu sa metodom projicirane kreditne jedinice.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.9. Priznavanje prihoda i rashoda (nastavak)

Troškovi proizvodnje novčanica i kovanica

Troškovi koji se odnose na proizvodnju i dizajn novčanica i kovanica početno su priznati kao unaprijed plaćeni troškovi u okviru ostale imovine Centralne banke i naknadno se amortizuju priznavanjem troškova kroz dobit ili gubitak tokom perioda od pet godina.

Porezi

Centralna banka je obavezna da plaća porez na dodanu vrijednost za sve kupljene robe i usluge. Ova plaćanja su dio administrativnih i ostalih operativnih troškova Centralne banke. Prema Zakonu o Centralnoj banci, Centralna banka je oslobođena od obaveza plaćanja poreza na dobit.

3.10. Upravljanje sredstvima za i u ime trećih lica

Centralna banka također vodi određene račune u stranim valutama vezane za sporazume između vlada BiH i njenih entiteta, te inostranih vlada i finansijskih organizacija, kao i račune u stranim valutama institucija i agencija BiH, te domaćih banaka za koje Centralna banka djeluje kao agent (napomena 36).

3.11. Finansijski aranžmani Bosne i Hercegovine sa Međunarodnim monetarnim fondom

Na osnovu finansijskih aranžmana zaključenih između BiH, Centralne banke i Međunarodnog monetarnog fonda („MMF”), izvještaj o finansijskom položaju Centralne banke sadrži sljedeće stavke koje se odnose na članstvo BiH u MMF-u: držanje specijalnih prava vučenja koja su dio deviznih rezervi Centralne banke i koja su kamatonosna, MMF-ov račun br. 1 i MMF-ov račun br. 2 koji su dio finansijskih obaveza Centralne banke. Ovi računi su također uključeni u iskazivanje poštovanja pravila valutnog odbora (napomena 4).

Ostale aktivne i pasivne stavke koje se odnose na MMF, a koje pripadaju ili koje su odgovornost BiH, evidentirane su na posebnom povjerilačkom fondu u okviru vanbilansne evidencije. Centralna banka ima obavezu da obezbijedi odgovarajuće evidencije po osnovu transakcija između BiH i MMF-a, ali djelujući striktno u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci i domaćim zakonskim propisima u BiH koji regulišu vanjski dug BiH (napomena 37).

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.12. Značajna računovodstvena prosuđivanja i procjene

U pripremi finansijskih izvještaja Centralne banke u skladu sa MSFI Uprava primjenjuje prosuđivanja i radi procjene koji se kontinuirano razmatraju. U procjeni značajnih prosuđivanja i procjena, Uprava uzima u obzir prepostavke zasnovane na historijskom iskustvu i očekivanjima o budućnosti za koja se smatra da su razumne u datim okolnostima.

Značajna prosuđivanja i procjene utiču na iskazane iznose imovine i obaveza, kao i objavljanje iznosa potencijalne imovine i obaveza na datum izvještavanja, te odgovarajuće iskazane iznose prihoda i rashoda za izvještajni period. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od ovih procjena. Promjene u računovodstvenim politikama Centralne banke se primjenjuju retrospektivno kada je to primjenjivo u skladu sa MSFI. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem je procjena izmijenjena ukoliko izmjena utiče samo na taj period ili i u periodu izmijene i u budućim periodima, ako izmjena utiče i na tekući i na buduće periode. U ovim finansijskim izvještajima nije bilo promjena u primjenjenim računovodstvenim politikama i računovodstvenim procjenama.

Ovi finansijski izvještaji su pripremljeni prema uslovima koji su postojali na dan 31. decembar 2022. godine. Uslovi u budućnosti mogu biti drugačiji od onih koji su rezultirali finansijskim informacijama objavljenim u ovim finansijskim izvještajima. Uprava kontinuirano prati povećane faktore neizvjesnosti, uključujući rusko-ukrajinski rat, globalnu inflaciju i opasnost od ponovne recesije u europodručju, koji mogu značajno uticati na finansijske performanse Centralne banke u narednom periodu.

Ključne prepostavke i procjene vezane za materijalno značajne pozicije izvještaja o finansijskom položaju su prikazane u nastavku:

Poslovni model

Napomena 3.1.1.: Određivanje poslovnog modela u okviru kojeg se drži finansijska imovina i procjena ugovornih uslova finansijske imovine vezanih za zahtjev „plaćanje samo glavnice i kamate“. Ove procjene određuju klasifikaciju finansijske imovine.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Centralna banka izračunava očekivane kreditne gubitke za određene klase finansijske imovine mjerene po amortizovanom trošku i dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Napomena 6.1. opisuje prepostavke korištene u određivanju ulaznih podataka u model za mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka, uključujući i zahtjev za budućim informacijama koje su korištene u izvještajnim periodima.

Fer vrijednost imovine i obaveza

Poslovna politika Centralne banke je da objavi informacije o fer vrijednosti finansijske imovine ili obaveza za koje postoje zvanične tržišne informacije ili se vrijednost može izračunati na osnovu alternativnih tehnika vrednovanja i kada se fer vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Centralne banke, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju najvjerojatniju i najkorisniju procjenu fer vrijednosti za potrebe finansijskog izvještavanja u skladu sa MSFI. Za više informacija o mjerenu fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza pogledati napomenu 5.

Amortizacija i primjenjene stope amortizacije

Obračun amortizacije i stope amortizacije su zasnovani na procijenjenom ekonomskom korisnom vijeku trajanja nekretnina, opreme i nematerijalne imovine. Jednom godišnje Centralna banka procjenjuje ekonomski korisni vijek trajanja na osnovu postojećih prepostavki.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.13. Okolnosti u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u 2022. godini

Okolnosti u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u 2022. godini dovele su do značajnih promjena u iznosima i strukturi finansijskog položaja i finansijske uspješnosti Centralne banke na datum izvještavanja u odnosu na finansijske informacije koje su objavljene u finansijskim izvještajima za 2021. godinu te je njihova uporedivost značajno ograničena.

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci investiranje deviznih rezervi obavlja se na finansijskim tržištima zemalja europodručja koja su primarno pod uticajem monetarne politike Evropske centralne banke („ECB“). Tokom 2022. godine došlo je do nagle promjene uslova na finansijskim tržištima zemalja europodručja, odnosno prelaska iz višegodišnje zone negativnih kamatnih stopa i prinosa u zonu pozitivnih kamatnih stopa i prinosa.

ECB je cilju normalizacije monetarne politike u više navrata povećavala ključne kamatne stope kao odgovor na rastuću inflaciju, tj. visoke cijene energenata i hrane uzrokovanih rusko-ukrajinskim ratom. Ključne kamatne stope ECB su do kraja 2022. godine povećane u ukupnom iznosu od 250 baznih poena, i to za 50 baznih poena u julu, po 75 baznih poena u septembru i novembru te za 50 baznih poena u decembru. Nagla i značajna povećanja ključnih kamatnih stopa ECB-a dovela su posljedično do rasta kamatnih stopa na sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja se mogu držati kod inostranih banaka europodručja kao i značajnog i ubrzanih rasta tržišnih prinosa, praćenih istovremenim naglim padovima tržišnih cijena obveznica europodručja u koje Centralna banka može ulagati i koje drži u svom portfoliju.

Uslijed navedenog, vrijednost zvaničnih deviznih rezervi Centralne banke se značajno promjenila kao rezultat izraženih tržišnih oscilacija dužničkih instrumenata klasifikovanih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Padovi fer vrijednosti dužničkih instrumenata uslijed naglog rasta tržišnih prinosa su apsorbovani postojanjem dovoljnog nivoa iznosa neto strane aktive. Navedena okolnost na finansijskim tržištima se odrazila na privremeni pad vrijednosti neto strane aktive odnosno kapitala Centralne banke na datum izvještavanja.

Centralna banka je u 2022. godini inicirala određene promjene politike investiranja deviznih rezervi usmjerene ka prilagođavanju novonastalim okolnostima unutar zakonski dozvoljenog okvira. Sve aktivnosti su poduzete vodeći računa da su finansijski instrumenti Centralne banke instrumenti zaštite valutnog odbora i ne drže se s ciljem maksimizacije zarade već s ciljem zaštite pokrivenosti monetarne pasive neto deviznim rezervama striktno poštujući zahtjeve sigurnosti i likvidnosti pa tek onda povrata na ulaganja.

Tokom 2022. godine, izvršeno je značajno restrukturiranje deviznih rezervi usmjereno na prilagođavanje investiranja deviznih rezervi naglim promjenama i prelasku u zonu pozitivnih kamatnih stopa i prinosa, kako slijedi:

- Izvršeno je značajno skraćivanje modifikovanog trajanja dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit s ciljem smanjivanja izloženosti kamatnom riziku. Centralna banka se oslobođila određenog dijela dužničkih instrumenata sa značajnim oscilacijama u fer vrijednosti njihovim prodajama pri čemu je realizovan neto gubitak u iznosu od 63.470 hiljada KM.
- Centralna banka je iskoristila povoljne uslove na finansijskim tržištima tokom 2022. godine i prodala ukupno 48.000 uncii monetarnog zlata koje se mjeri po fer vrijednosti. Prodajom monetarnog zlata je realizovan dobitak u iznosu od 60.014 hiljada KM.
- Novčani prilivi po osnovu izvršenih prodaja kao i dospjeća dužničkih instrumenata te prodaja monetarnog zlata su značajnije usmjeravani u depozite kod inostranih banaka s ciljem prilagođavanja uslovima na finansijskim tržištima europodručja. To je dovelo do povećanja investiranih sredstava deviznih rezervi u depozite kod inostranih banaka. Na taj način su stvarane pretpostavke za što brže uključivanje rasta kamatnih stopa u kamatne prihode Centralne banke. Na dan 31. decembar 2022. godine svi depoziti kod inostranih banaka su investirani pod pozitivnim kamatnim stopama.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.13. Okolnosti u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u 2022. godini (nastavak)

- Tokom izvještajnog perioda, Centralna banka je investirala dio sredstava deviznih rezervi u portfolio dužničkih instrumenata klasifikovan po amortizovanom trošku.

Sve poduzete aktivnosti po pitanju investiranja deviznih rezervi su izvršene s ciljem stabilizacije vrijednosti deviznih rezervi u uslovima nestabilnog okruženja za investiranje kako bi se što prije stvorile prepostavke za jačanje deviznih rezervi pozitivnim povratima na ulaganja i smanjila volatilnost.

Za više informacija pogledati napomene:

Napomena	Naziv
4	Aranžman valutnog odbora
6	Upravljanje finansijskim rizicima
8	Depoziti kod inostranih banaka
10	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
11	Monetarno zlato
12	Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku
22	Neto kamatni prihodi
24	Neto realizovani (gubici) / dobici od prodaje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit
25	Neto realizovani dobici od prodaje monetarnog zlata
33	Kapital

Tokom 2022. godine, komponente monetarne pasive Centralne banke su se mijenjale necikličnim intezitetom koja su dovodila do volatilnih finansijskih implikacija na knjigovodstvena stanja komponenti monetarne pasive odnosno njene strukture.

U prvom dijelu 2022. godine došlo je do intezivnijeg podizanja KM gotovog novca i EUR novčanica od strane domaćih banaka iz trezora Centralne banke, uzrokovanoj uvođenjem sankcija bankama u ruskom vlasništvu od strane Evropske unije i SAD koje su pogodile dvije komercijalne banke u BiH. Nagla i povećana tražnja za KM gotovim novcem je uspješno realizirana kroz trezore Centralne banke te je zaustavljeno i stabilizirano naglo povlačenje KM gotovog novca. Centralna banka je u svakom momentu raspolagala dovoljnom količinom KM gotovog novca u svojim trezorima obezbijedujući da snabdjevanje domaćih banaka sa potrebnom količinom KM novčanica i kovanica niti jednog momenta ne bude dovedeno u pitanje. Također, Centralna banka je pravovremeno poduzela sve potrebne aktivnosti za nesmetano snabdjevanje domaćih banaka EUR novčanicama. Garantovana konvertibilnost KM niti jednog momenta nije bila ugrožena i sve zakonske obaveze Centralne banke po ovom pitanju su nesmetano izvršavane.

Sve domaće banke su uredno ispunjavale obaveznu rezervu u skladu sa zakonskim propisima Centralne banke. Posmatrano po svakoj dekadi tokom 2022. godine, sredstva iznad obveznih rezervi domaćih banaka su se kontinuirano kretala u iznosima većim od iznosa samih prosječnih obveznih rezervi na nivou ukupnog sistema.

Tokom 2022. godine, Centralna banka je kontinuirano sagledavala primjenu prethodno uvedenih mjera po pitanju inoviranja okvira politike obavezne rezerve kao jedinog instrumenta monetarne politike kojeg ima na raspolaganju u skladu sa zakonskim okvirom svog djelovanja. Tokom 2022. godine, Centralna banka je smanjila stope naknada koje se obračunavaju na deponovana sredstva domaćih banaka s ciljem ublažavanja uticaja rasta ključnih kamatnih stopa ECB-a, posebno kamatne stope na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB-a, na poslovanje banaka u BiH i stabilnost valutnog odbora.

Centralna banka je nesmetano i kontinuirano izvršavala funkciju bankara, depozitara i fiskalnog agenta prema deponentima. Deponenti Centralne banke su duži dio godine držali sredstva na svojim računima. FBiH je tokom 2022. godine povukla preostala sredstva po osnovu alociranog SDR-a od MMF-a iz prethodne godine. Krajem 2022. godine MFT BiH, jedan od najznačajnijih deponenata Centralne banke, je prebacio dio svojih budžetskih sredstava na vanbilansne devizne račune koje u njegovo ime vodi Centralna banka.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE (NASTAVAK)

3.13. Okolnosti u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke u 2022. godini (nastavak)

Za više informacija pogledati napomene:

Napomena	Naziv
4	Aranžman valutnog odbora
17	Novčanice i kovanice u opticaju
18	Depoziti banaka
19	Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija
22	Neto kamatni prihodi
36	Vanbilansni depoziti

Operativni troškovi Centralne banke se kreću u približno istim vrijednostima u odnosu na uporedne iznose, iako su se okolnosti za obavljanje administrativnog poslovanja Centralne banke značajno promijenile u pravcu pojačanih inflatornih pritisaka tokom 2022. godine.

Za više informacija pogledati napomene:

Napomena	Naziv
29	Troškovi osoblja
30	Administrativni i ostali operativni troškovi

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

4. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA

Valutni odbor je aranžman sa fiksnim deviznim kursom koji je vezan za stabilnu stranu valutu tzv. rezervnu valutu, gdje se ukupan iznos domaće valute u svakom trenutku može slobodno konvertovati u rezervnu valutu. Svaka emitovana KM ima puno pokriće u stranoj valuti za koju je vezana prema unaprijed definisanim deviznim fiksnim kursu prema EUR valuti. Zakonom o Centralnoj banci definisano je pravilo za izdavanje valute „valutni odbor“ prema kojem je Centralna banka obavezna da obezbijedi da ukupan iznos njene monetarne pasive nikada ne pređe ekvivalentan iznos (izražen u KM) njenih deviznih rezervi.

Detalji poštovanja tog pravila su sljedeći:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
U hiljadama KM		
Zvanične devizne rezerve		
Gotovina u stranim valutama	572.020	469.585
Depoziti kod inostranih banaka	8.273.200	3.945.097
Specijalna prava vučenja u MMF-u	149	1.881
Dužnički instrumenti	7.060.451	11.629.592
Monetarno zlato	160.040	301.987
UKUPNO	16.065.860	16.348.142
Obaveze prema nerezidentima	2.583	2.331
Neto devizne rezerve		
(Zvanične devizne rezerve umanjene za obaveze prema nerezidentima)	16.063.277	16.345.811
Monetarna pasiva		
Novčanice i kovanice u opticaju	7.436.097	6.923.818
Depoziti banaka	7.217.387	7.219.617
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	958.245	1.429.596
UKUPNO	15.611.729	15.573.031
NETO STRANA AKTIVA		
(Neto devizne rezerve umanjene za monetarnu pasivu)	451.548	772.780

Prikazani iznosi svih komponenti valutnog odbora predstavljaju njihova knjigovodstvena stanja na datume izvještavanja.

Neto strana aktiva Centralne banke je glavni finansijski indikator postizanja i održavanja stabilnosti domaće valute u BiH i njena osnovna mjeru uspješnog poslovanja. Ona predstavlja dio zvaničnih deviznih rezervi, koje se mogu koristiti samo za namjene i potrebe određene Zakonom o Centralnoj banci.

Neto strana aktiva je iznos koji garantuje stabilnost domaće valute, odnosno monetarnu stabilnost i apsorbuje potencijalne finansijske rizike koji proizilaze iz upravljanja zvaničnim deviznim rezervama. Na dan 31. decembar 2022. godine finansijsko stanje neto strane aktive iznosi 451.548 hiljada KM i u potpunosti je obezbijedena stabilnost domaće valute (31. decembar 2021: 772.780 hiljada KM).

Tokom 2022. godine oscilacije tržišnih cijena dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i monetarnog zlata dominantno su uticale na promjene iznosa neto strane aktive zbog obaveznog naknadnog mjerjenja ovih komponenti deviznih rezervi po njihovoj fer vrijednosti. Nagli padovi tržišnih cijena obveznica na finansijskim tržištima europodručja su doveli do smanjenja neto strane aktive na datum izvještavanja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

4. ARANŽMAN VALUTNOG ODBORA (NASTAVAK)

Više informacija o ovim promjenama je objavljeno u napomenama 10 i 11. Više informacija o finansijskim rizicima kojima je Centralna banka bila izložena u upravljanju zvaničnim deviznim rezervama je objavljeno u napomeni 6.

Na datume izvještavanja, adekvatan nivo kapitaliziranosti Centralne banke je osigurao izvršavanje njenih funkcija propisanih Zakonom o Centralnoj banci. Za više informacija pogledati napomenu 33.

5. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom imovine ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između tržišnih učesnika na datum mjerena, nezavisno od toga da li je ona vidljiva direktno ili procijenjena nekom drugom metodom vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveze, Centralna banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveze koju bi tržišni učesnici uzeli u obzir prilikom procjenjivanja njihove cijene na datum mjerena.

Procjenjene fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza Centralne banke su određene koristeći raspoložive tržišne informacije, ukoliko ih ima, i odgovarajuće metodologije vrednovanja.

Osim toga, u svrhu finansijskog izvještavanja, mjerjenje fer vrijednosti se kategorije u Nivo 1, 2 ili 3 u zavisnosti od stepena raspoloživosti mjerena fer vrijednosti i značaja ulaznih podataka za cijelokupno mjerjenje fer vrijednosti, što je opisano u nastavku:

- Nivo 1 ulazni podaci su kotirane cijene (neprilagođene) za identičnu imovinu i obaveze na aktivnim tržištima kojima Centralna banka može pristupiti na datum mjerena;
- Nivo 2 ulazni podaci su podaci, osim kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, koji su bilo direktno ili indirektno raspoloživi za imovinu i obaveze; i
- Nivo 3 ulazni podaci su podaci koji nisu raspoloživi za imovinu ili obaveze.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

5. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

5.1. Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti

Sljedeća tabela daje analizu finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti na svaki datum izvještavanja po nivoima hijerarhije fer vrijednosti unutar koje je mjereno fer vrijednosti kategorizovano. Ovi iznosi se baziraju na vrijednostima koje su prikazane u izvještaju o finansijskom položaju.

U hiljadama KM

31. decembar 2022.

Finansijska imovina

*Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti
kroz ostalu sveobuhvatnu dobit*

Dužnički instrumenti
Monetarno zlato

UKUPNO

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički instrumenti	5.887.589	-	-	5.887.589
Monetarno zlato	160.040	-	-	160.040
UKUPNO	6.047.629	-	-	6.047.629

U hiljadama KM

31. decembar 2021.

Finansijska imovina

*Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti
kroz ostalu sveobuhvatnu dobit*

Dužnički instrumenti
Monetarno zlato

UKUPNO

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički instrumenti	11.629.592	-	-	11.629.592
Monetarno zlato	301.987	-	-	301.987
UKUPNO	11.931.579	-	-	11.931.579

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti u izvještaju o finansijskom položaju koristeći zadnje poslijepodnevne cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu, preuzete sa zvaničnih servisa, a što odgovara Nivou 1 hijerarhije na datume izvještavanja. Za mjereno fer vrijednosti dužničkih instrumenta koriste se tržišne cijene sa zvaničnog servisa Bloomberg, a za mjereno fer vrijednosti monetarnog zlata koristi se cijena unce zlata preuzeta sa zvaničnog servisa Reuters.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

5. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

5.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koji se ne mjere po fer vrijednosti

U hiljadama KM

	31. decembar 2022.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	572.020	572.020
Depoziti kod inostranih banaka	8.273.200	8.273.200
Specijalna prava vučenja u MMF-u	149	149
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.172.862	1.018.598
Ostala finansijska imovina	4.282	4.282
	10.022.513	9.868.249
<i>Finansijska imovina klasifikovana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit - izbor troška sticanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	27.813	27.813
Ukupno	10.050.326	9.896.062
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u opticaju	7.436.097	7.436.097
Depoziti banaka	7.217.387	7.217.387
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	958.245	958.245
Ostale finansijske obaveze	4.023	4.023
Ukupno	15.615.752	15.615.752

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

5. KLASIFIKACIJA I MJERENJE FER VRIJEDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE I FINANSIJSKIH OBAVEZA (NASTAVAK)

5.2. Finansijska imovina i finansijske obaveze koji se ne mjere po fer vrijednosti (nastavak)

U hiljadama KM

	31. decembar 2021.	
	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
Finansijska imovina		
<i>Finansijska imovina mjerena po amortizovanom trošku:</i>		
Gotovina u stranim valutama	469.585	469.585
Depoziti kod inostranih banaka	3.945.097	3.945.097
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.881	1.881
Ostala finansijska imovina	3.349	3.349
	4.419.912	4.419.912
<i>Finansijska imovina klasifikovana po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit – izbor troška sticanja:</i>		
Ostala ulaganja	27.813	27.813
	27.813	27.813
Ukupno	4.447.725	4.447.725
Finansijske obaveze		
<i>Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku:</i>		
Novčanice i kovanice u opticaju	6.923.818	6.923.818
Depoziti banaka	7.219.617	7.219.617
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	1.429.596	1.429.596
Ostale finansijske obaveze	8.023	8.023
Ukupno	15.581.054	15.581.054

Za finansijsku imovinu i finansijske obaveze koji se ne mjere po fer vrijednosti, fer vrijednost ovih komponenti je razmotrena u svrhu objavljivanja podataka o njihovoj procijenjenoj fer vrijednosti. Uprava smatra da knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine po amortizovanom trošku, ostalih ulaganja i finansijskih obaveza po amortizovanom trošku, osim dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku predstavljaju razumno procjenu njihove fer vrijednosti na datume izvještavanja. Navedena procjena je izvršena uvažavajući specifičan položaj Centralne banke kao vrhovne monetarne vlasti koja operira po aranžmanu valutnog odbora kao i dominantnu kratkoročnost ovih komponenti. Za više informacija pogledati napomene 6.3. i 8.

Na datume izvještavanja, finansijska imovina i finansijske obaveze koje se ne mjere po fer vrijednosti pripadaju nivou 2 mjerena fer vrijednosti, osim za dužničke instrumente po amortizovanom trošku koji pripadaju nivou 1 mjerena jer je njihova fer vrijednost utvrđena istom tehnikom mjerena koja se koristi za dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Finansijska imovina po osnovu koje je Centralna banka izložena finansijskim rizicima (kreditni rizik, tržišni rizici i rizik likvidnosti) su:

- Gotovina u stranim valutama,
- Depoziti kod inostranih banaka (centralnih banaka, poslovnih banaka i BIS-a),
- Specijalna prava vučenja u MMF-u,
- Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit,
- Monetarno zlato,
- Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku,
- Ostala finansijska imovina (potraživanja od domaćih banaka, krediti zaposlenim i ostala potraživanja) i
- Ostala ulaganja.

Kamatne stope i tržišni prinosi na državne obveznice zemalja europodručja u 2022. godini, su porasle u odnosu na njihove vrijednosti u prethodnim godinama. Tome je najviše doprinijela ECB, koja je u drugom polugodištu počela sa podizanjem ključnih kamatnih stopa u europodručju. Kamatna stopa na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB koja je tokom 2021. godine i u prvom polugodištu 2022. godine iznosila (0,50%), u drugom polugodištu 2022. godine povećana je u četiri navrata, i to: krajem jula (na 0,00%), početkom septembra (na 0,75%), početkom novembra (na 1,50%) i krajem decembra 2022. godine (na 2,00%). Navedena povećanja kamatne stope odrazila su se na kretanje kamatnih stopa i tržišnih prinosa na euroobveznice u 2022. godini.

Snažan porast tržišnih prinosa smanjuje fer vrijednost dužničkih instrumenata u portfoliju Centralne banke, što predstavlja izazov po stabilnost aranžmana valutnog odbora. Radi očuvanja stabilnosti valutnog odbora, Centralna banka je značajno skratila modifikovano trajanje portfolija i izloženost kamatnom riziku. Izvršena su određena prilagođavanja ograničenja kreditnog rizika i struktura deviznih rezervi je izmijenjena u smislu povećanog učešća depozita kod inostranih banaka i smanjenja učešća dužničkih instrumenata. Posljedično tome, došlo je do određenog porasta očekivanih kreditnih gubitaka zbog porasta kreditnog rizika.

6.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od neizvršenja ugovornih obaveza od strane druge ugovorne strane ili emitenta dužničkih vrijednosnih papira s fiksnim prihodom, pri čemu ugovorna strana predstavlja subjekta kod kojeg se, u skladu s propisima Centralne banke, drže ili su investirana sredstva deviznih rezervi. Upravljanje ovom vrstom rizika ostvaruje se:

- ograničavanjem obima finansijskih instrumenata,
- ograničavanjem ugovornih strana i emitenata na one s prihvatljivim kompozitnim kreditnim rejtingom,
- definisanjem ograničenja u pogledu koncentracije za investiranje kod svake pojedinačne ugovorne strane,
- ograničavanjem maksimalnog iznosa koji se može investirati u pojedinačne vrste finansijskih instrumenata,
- ograničavanjem veličine emisije pojedinačnog vrijednosnog papira i
- ograničavanjem ročnosti investiranja.

Za sredstva koja su evidentirana u vanbilansnoj evidenciji, Centralna banka nije izložena kreditnom riziku, jer sav rizik koji eventualno može rezultirati iz osnova plasmana tih sredstava snose ugovorno vlasnici sredstava (pogledati napomene 36 i 37).

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka

Finansijska imovina za koju Centralna banka vrši izračun očekivanih kreditnih gubitaka obuhvata:

- depozite kod inostranih banaka,
- specijalna prava vučenja u MMF-u,
- dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit,
- dužničke instrumente po amortizovanom trošku i
- ostalu finansijsku imovinu (potraživanja od domaćih banaka, krediti zaposlenim i ostala potraživanja).

Osnovni kriterij za definisanje ograničenja izloženosti kreditnom riziku predstavlja kompozitni kreditni rejting. Kompozitni kreditni rejting predstavlja prosjek nivoa postojećih kreditnih rejtinga dodijeljenih određenom emitentu od strane najmanje dvije od tri kreditne rejting agencije (Standard & Poor's, Fitch Ratings ili Moody's).

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting nivoa AA minus (AA-) ili viši, Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog nivoa.

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting nivoa od BBB minus (BBB-) do A plus (A+), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku srednjeg nivoa.

Finansijsku imovinu koja ima kompozitni kreditni rejting nivoa nižeg od BBB minus (BBB-), Centralna banka tretira kao izloženost kreditnom riziku visokog nivoa.

U nedostatku kreditnog rejtinga, Centralna banka procjenjuje kapacitet dužnika da uredno izmiruje dospjele ugovorne novčane obaveze.

Model umanjenja vrijednosti finansijske imovine definiše tri faze raspodjele izloženosti, u zavisnosti od nivoa kreditnog rizika kod inicijalnog priznavanja i na temelju promjena nivoa kreditnog rizika nakon inicijalnog priznavanja kao što je prikazano u nastavku:

1. Faza 1 raspodjele izloženosti – Finansijska imovina koju Centralna banka prilikom inicijalnog priznavanja tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog ili srednjeg nivoa alocira se u Fazu 1. Prema internim aktima Centralne banke, ulaganje deviznih sredstava koje podrazumijeva izlaganje kreditnom riziku visokog nivoa nije dozvoljeno. Svako ulaganje sredstava deviznih rezervi prilikom inicijalnog priznavanja alocira se u Fazu 1 raspodjele izloženosti.
2. Faza 2 raspodjele izloženosti – Ukoliko dođe do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno priznavanje, finansijska imovina koja je bila alocirana u Fazu 1 prelazi u Fazu 2.
3. Faza 3 raspodjele izloženosti – Ukoliko se finansijskoj imovini dodijeli status neispunjavanja obaveza (eng. Default), finansijska imovina prelazi u Fazu 3.

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka vrši se ili na 12-mjesečnoj ili na cjeloživotnoj osnovi, u zavisnosti od toga koji je nivo kompozitnog kreditnog rejtinga finansijske imovine, da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja finansijske imovine ili je finansijska imovina kreditno umanjena.

Za finansijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 1, vrši se obračun 12-mjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka, dok se za finansijsku imovinu koja je alocirana u Fazu 2 ili Fazu 3, vrši obračun cjeloživotnih očekivanih kreditnih gubitaka.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Značajno povećanje kreditnog rizika

Značajno povećanje kreditnog rizika, kao kriterija za transfer izloženosti u Fazu 2, predstavlja:

- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga za više od dva podioka u odnosu na datum inicijalnog priznavanja, osim u slučaju da se finansijska imovina i nakon smanjenja ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog nivoa na datum izvještavanja ili
- smanjenje ocjene kompozitnog kreditnog rejtinga finansijske imovine ispod investibilnog nivoa kompozitnog kreditnog rejtinga, tj. ispod ocjene BBB minus (BBB-).

Finansijska imovina se ne može iz Faze 1 realocirati u Fazu 2 ukoliko Centralna banka smatra da dužnik koji nema dodijeljen kreditni rejting ima veliki kapacitet da uredno izmiruje dospjele ugovorne obaveze. U Fazu 2 ne može se alocirati ni finansijska imovina koja i nakon smanjenja nivoa kompozitnog kreditnog rejtinga, ima nivo AA minus (AA-) ili viši, obzirom da se tretira kao izloženost kreditnom riziku niskog nivoa.

Ukoliko se finansijski instrument sastoji iz više transi koje su inicijalno priznate u različitim periodima i koje su u različitim periodima imale različite kompozitne kreditne rejtinge, uvažavajući konzervativni pristup, kao relevantno uzima se izračunato povećanje kreditnog rizika od najvišeg podioka.

Ukoliko je do promjene ocjene kreditnog rizika došlo uslijed promjene metodologije određene kreditne rejting agencije i ne radi se o značajnom povećanju kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, izloženosti se ne klasificuju u Fazu 2.

Centralna banka može na osnovu vlastite analize za svaki individualni finansijski instrument odrediti alokaciju tog finansijskog instrumenta u Fazu 2 ili Fazu 3. Ukoliko su otklonjeni uzroci koji su doveli do alokacije finansijske imovine u Fazu 2, izloženost se može vratiti u Fazu 1, ali minimalno 90 dana nakon otklanjanja uzroka.

Pored navedenih kriterija, klasifikacija po fazama može se vršiti i na osnovu pretpostavke da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika ukoliko plaćanje kasni 30 ili više dana, pri čemu se finansijska imovina klasificuje u Fazu 2 (eng. underperforming) ukoliko plaćanje kasni 30-89 dana. Finansijska imovina se klasificuje u Fazu 3 (eng. nonperforming) ukoliko plaćanje kasni 90 ili više dana.

Definicija statusa neispunjavanja obaveza (eng. Default)

Kriterij za status neispunjavanja obaveza predstavljaju objektivni dokazi umanjenja vrijednosti, i to posebno:

- značajne finansijske poteškoće emitenta vrijednosnog papira,
- nepoštovanje ugovornih obaveza u smislu kašnjenja po obavezama glavnice i kamate,
- eventualno restrukturiranje ili izmjena postojećih uslova servisiranja obaveza po osnovu duga proizašlog iz finansijskog instrumenta iz razloga koji se odnose na finansijske poteškoće emitenta,
- vjerovatnoća bankrota i/ili likvidacije ili drugi oblik finansijske reorganizacije i/ili
- nestanak aktivnog tržišta za trgovanje.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Izračunavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Očekivani kreditni gubici se izračunavaju kao proizvod tri varijable: vjerovatnoće neispunjena obaveza (eng. PD - Probability of Default), gubitka u slučaju neispunjena obaveza (eng. LGD – Loss Given Default) i izloženosti (eng. EAD – Exposure at Default), koji se definišu kako slijedi:

- **Vjerovatnoća neispunjena obaveza (PD)** predstavlja procjenu vjerovatnoće da druga ugovorna strana neće biti u mogućnosti da ispunji svoje obaveze po osnovu duga. U izvještajnim periodima koristio se isti način kalkulacije PD-a u skladu sa metodologijom Centralne banke za izračun očekivanih kreditnih gubitaka koja je u primjeni od 1. januara 2019. godine. Za izračunavanje umanjenja vrijednosti, u skladu sa najboljim praksama u drugim centralnim bankama u regionu i u Evropskoj uniji, a koje su u obavezi primjene MSFI, Centralna banka kao parametar vjerovatnoće neispunjena obaveza, koristi procjene na osnovu podataka iz tranzisionih matrica koje objavljaju kreditne rejting agencije i ekspertske ocjene u vidu fiksnih procenata vjerovatnoće neispunjena obaveza. Za izračunavanje vjerovatnoće neispunjena obaveza procjene se rade na osnovu tranzisionih matrica za korporacije na globalnom nivou koje sadrže podatke o prosječnoj stopi jednogodišnje tranzicije odgovarajućeg dugoročnog nivoa kreditnog rejtinga u status „D“, tj. default ili status „SD“, tj. selective default. Na osnovu navedenih podataka vrše se procjene vjerovatnoće neispunjena obaveza za izloženosti prema stranim komercijalnim bankama i stranim državama, odnosno stranim centralnim bankama i vladama, za koje je moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge. Pri procjeni vjerovatnoće neispunjena obaveza za izloženosti prema stranim državama, odnosno stranim centralnim bankama i vladama, u obzir se uzima i prvi nenulti podatak o stopi jednogodišnje tranzicije nivoa suverenih rejtinga u status „D“, tj. default ili status „SD“, tj. selective default iz tranzisionih matrica za suverene rejtinge. Za izloženosti za koje nije moguće izračunati kompozitne kreditne rejtinge, u oba izvještajna perioda, koriste se ekspertske ocjene u vidu fiksnih procenata, odnosno pojednostavljeni pristup u skladu sa analizom trenutnog stanja i dosadašnjeg iskustva.
- **Gubitak u slučaju neispunjena obaveza (LGD)** predstavlja procjenu procentualne izloženosti emitentu koja se u slučaju nastanka neispunjena obaveza neće moći naplatiti. Za gubitak u slučaju neispunjena obaveza se koristi konstantna vrijednost jednogodišnjeg LGD-a u iznosu od 45% u skladu s članom 161. Uredbe 575/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2013. godine (eng. Capital Requirements Regulations odnosno „CRR“).
- **Izloženost (EAD)** predstavlja knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, odnosno knjigovodstveno stanje na dan inicijalnog priznavanja/na datum izvještavanja.

Centralna banka za ocjenu umanjenja vrijednosti koristi individualni i kolektivni pristup.

S obzirom na strukturu i klasifikaciju portfolija, Centralna banka će svaku izloženost za koju se utvrdi objektivno umanjenje vrijednosti, odnosno status neispunjena obaveza, posmatrati kao individualno značajnu izloženost i primjenjivati individualnu procjenu. Za individualni pristup ocjeni umanjenja vrijednosti koristi se ocjena kroz tri različita scenarija. Za mjerjenje očekivanih kreditnih gubitaka nije nužno odrediti svaki mogući scenario, ali je potrebno uzeti u obzir rizik ili vjerovatnoću nastanka kreditnog gubitka na način koji odražava vjerovatnoću nastanka kreditnog gubitka i vjerovatnoću izostanka kreditnog gubitka, čak i kada je vjerovatnoća nastanka veoma mala.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

Iznos umanjenja vrijednosti za izloženosti koje su predmet individualne procjene se računa kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i vjerovatnoćom ponderisane sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova, diskontovane efektivnom kamatnom stopom, pri čemu se očekivani kreditni gubici diskontuju na datum izvještavanja, a ne na datum očekivanog neispunjena obaveza ili na drugi datum.

Za potrebe određivanja značajnog povećanja kreditnog rizika i priznavanja očekivanih kreditnih gubitaka, finansijski instrumenti se mogu svrstati u skupine, i to na temelju zajedničkih karakteristika kreditnog rizika, kako bi se omogućilo lakše provođenje analize radi pravovremenog utvrđivanja značajnog povećanja kreditnog rizika.

Izračunavanje umanjenja vrijednosti za finansijske instrumente na kolektivnoj osnovi se kod izloženosti klasifikovanih u Fazu 1 vrši na 12-mjesečnom nivou, dok se za izloženosti klasifikovane u Fazu 2 izračunava cjeloživotni kreditni gubitak.

Uključivanje budućih (eng. forward-looking) informacija

Cilj umanjenja vrijednosti je priznati očekivane kreditne gubitke na cjeloživotnom periodu za finansijske instrumente kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika u odnosu na inicijalno procijenjene rizike, bez obzira da li se procjena radi na individualnoj ili kolektivnoj osnovi, uzimajući u obzir sve razumne i potkrijepljene informacije uključujući i one koje se odnose na budućnost.

U skladu sa navedenim, uključivanje budućih informacija u izračunavanje očekivanih gubitaka vrši se prilagođavanjem vjerovatnoće gubitka.

S obzirom da Centralna banka u svom portfoliju ima finansijske instrumente od izdavaoca različitih i po strukturi, kao i geografskoj rasprostranjenosti, s ciljem uključivanja budućih (eng. forward-looking) informacija pri izračunavanju očekivanih kreditnih gubitaka, Centralna banka se oslanja na predviđanja promjene rejtinga (eng. outlook) za pojedine instrumente odnosno izdavaoce.

Predviđanje smjera kretanja rejtinga na izračunatu vjerovatnoću gubitka: pozitivno, stabilno ili negativno predviđanje od strane tri najveće rejting agencije je uključeno u vjerovatnoću neispunjena obaveza po principu jednakih vjerovatnoća.

6.1.1. Izloženost kreditnom riziku

Sljedeća tabela prikazuje usklađivanje između početnog i zaključnog stanja umanjenja vrijednosti i rezervacija za finansijsku imovinu na datume izvještavanja:

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama KM

1. Depoziti kod inostranih banaka

Na dan 1. januar

Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka

Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka

Otpuštanje zbog prestanaka priznavanja oročenih depozita

Na dan 31. decembar

2. Specijalna prava vučenja u MMF-u

Na dan 1. januar

Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka

Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka

Na dan 31. decembar

3. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Na dan 1. januar

Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka

Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka

Otpuštanje zbog dospjelih instrumenata

Neto (otpuštanje) / povećanje tokom godine

Otpuštanje zbog prodatih instrumenata

Na dan 31. decembar

	2022.				2021.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
1. Depoziti kod inostranih banaka								
Na dan 1. januar	913	-	-	913	807	-	-	807
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	10.427	-	-	10.427	4.734	-	-	4.734
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(335)	-	-	(335)	(179)	-	-	(179)
Otpuštanje zbog prestanaka priznavanja oročenih depozita	(9.155)	-	-	(9.155)	(4.449)	-	-	(4.449)
Na dan 31. decembar	1.850	-	-	1.850	913	-	-	913
2. Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Na dan 1. januar	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dan 31. decembar	-	-	-	-	-	-	-	-
3. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Na dan 1. januar	1.786	-	-	1.786	1.598	-	-	1.598
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	686	-	-	686	1.130	-	-	1.130
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(121)	-	-	(121)	(150)	-	-	(150)
Otpuštanje zbog dospjelih instrumenata	(804)	-	-	(804)	(650)	-	-	(650)
<i>Neto (otpuštanje) / povećanje tokom godine</i>	(239)	-	-	(239)	330	-	-	330
Otpuštanje zbog prodatih instrumenata	(637)			(637)	(142)			(142)
Na dan 31. decembar	910	-	-	910	1.786	-	-	1.786

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)**6.1. Kreditni rizik (nastavak)****6.1.1. Izloženost kreditnom riziku (nastavak)**

U hiljadama KM

	2022.				2021.			
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
4. Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku								
Na dan 1. januar	-	-	-	-	-	-	-	-
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	234	-	-	234	-	-	-	-
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(9)	-	-	(9)	-	-	-	-
Na dan 31. decembar	225	-	-	225	-	-	-	-
5. Ostala finansijska imovina								
Na dan 1. januar	6	-	602	608	5	-	613	618
Povećanja očekivanih kreditnih gubitaka	9	-	-	9	8	-	2	10
Otpuštanja očekivanih kreditnih gubitaka	(9)	-	(1)	(10)	(7)	-	(13)	(20)
Na dan 31. decembar	6	-	601	607	6	-	602	608
Ukupno početno stanje na dan 1. januar	2.705	-	602	3.307	2.410	-	613	3.023
Neto povećanje / (otpuštanje) očekivanih kreditnih gubitaka	286	-	(1)	285	295	-	(11)	284
Ukupno zaključeno stanje na dan 31. decembar	2.991	-	601	3.592	2.705	-	602	3.307

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika

a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijska imovina koja je predmet umanjenja

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku na datume izvještavanja, analiziranu po klasama finansijskih instrumenata za koje se očekivani kreditni gubici računaju i priznaju:

U hiljadama KM

Klase finansijskih instrumenata

Gotovina u stranim valutama

Bruto knjigovodstvena vrijednost

Umanjenje vrijednosti

Knjigovodstvena vrijednost

Depoziti kod inostranih banaka

Bruto knjigovodstvena vrijednost

Umanjenje vrijednosti

Knjigovodstvena vrijednost

Specijalna prava vučenja u MMF-u

Bruto knjigovodstvena vrijednost

Umanjenje vrijednosti

Knjigovodstvena vrijednost

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Bruto knjigovodstvena vrijednost

Rezervacije za očekivane kreditne gubitke
(priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)

Bruto knjigovodstvena vrijednost

	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.				
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno
Gotovina u stranim valutama								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	572.020	-	-	572.020	469.585	-	-	469.585
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	572.020	-	-	572.020	469.585	-	-	469.585
Depoziti kod inostranih banaka								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	8.275.050	-	-	8.275.050	3.946.010	-	-	3.946.010
Umanjenje vrijednosti	(1.850)	-	-	(1.850)	(913)	-	-	(913)
Knjigovodstvena vrijednost	8.273.200	-	-	8.273.200	3.945.097	-	-	3.945.097
Specijalna prava vučenja u MMF-u								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	149	-	-	149	1.881	-	-	1.881
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	149	-	-	149	1.881	-	-	1.881
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	5.887.589	-	-	5.887.589	11.629.592	-	-	11.629.592
Rezervacije za očekivane kreditne gubitke (priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti)	910	-	-	910	1.786	-	-	1.786
Bruto knjigovodstvena vrijednost	5.887.589	-	-	5.887.589	11.629.592	-	-	11.629.592

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

U hiljadama KM

Klase finansijskih instrumenata

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku

Bruto knjigovodstvena vrijednost

Umanjenje vrijednosti

Knjigovodstvena vrijednost

Ostala finansijska imovina

Bruto knjigovodstvena vrijednost

Umanjenje vrijednosti

Knjigovodstvena vrijednost

	31. decembar 2022.			31. decembar 2021.			Ukupno	
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Faza 3	
Klase finansijskih instrumenata								
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	1.173.087	-	-	1.173.087	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti	(225)	-	-	(225)	-	-	-	-
Knjigovodstvena vrijednost	1.172.862	-	-	1.172.862	-	-	-	-
Ostala finansijska imovina								
Bruto knjigovodstvena vrijednost	4.288	-	601	4.889	3.355	-	602	3.957
Umanjenje vrijednosti	(6)	-	(601)	(607)	(6)	-	(602)	(608)
Knjigovodstvena vrijednost	4.282	-	-	4.282	3.349	-	-	3.349

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

b) Maksimalna izloženost kreditnom riziku - Finansijski instrumenti koji nisu predmet umanjenja

U hiljadama KM	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Knjigovodstvene vrijednosti		
Monetarno zlato	160.040	301.987
Ostala ulaganja	27.813	27.813
UKUPNO	187.853	329.800

Centralna banka ne drži kolaterale i ostala založna sredstva u cilju pokrivanja kreditnog rizika. Na dan 31. decembar 2022. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 601 hiljade KM (Na dan 31. decembar 2021. godine Centralna banka nema imovinu koja je dospjela, a nenaplaćena i ima umanjenu imovinu u iznosu od 602 hiljade KM).

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Koncentracija prema kreditnom rejtingu

Sljedeće tabele predstavljaju analizu koncentracije finansijske imovine Centralne banke prema kompozitnom kreditnom rejtingu ugovorne strane na datume izvještavanja:

U hiljadama KM

31. decembar 2022.

Kreditni rejting	Gotovina u stranim valutama	Depoziti kod inostranih banaka	Specijalna prava vučenja u MMF-u	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Monetarno zlato	Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	Ostala finansijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	3.562.708	-	2.142.560	-	141.023	-	-	5.846.291
AA+	-	-	-	693.016	-	282.171	-	-	975.187
AA	-	450.701	-	1.244.391	-	219.864	-	-	1.914.956
AA-	-	-	-	524.373	-	145.540	-	-	669.913
A+	-	1.678.882	-	-	-	-	-	-	1.678.882
A	-	2.575.495	-	-	-	41.776	-	-	2.617.271
A-	-	3.481	-	795.710	-	190.370	-	-	989.561
II ¹	-	3.783	149	-	160.040	-	-	27.813	191.785
BBB+	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BBB	-	-	-	487.539	-	152.343	-	-	639.882
BBB-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bez rejtinga	572.020	-	-	-	-	-	4.889	-	576.909
Ukupno	572.020	8.275.050	149	5.887.589	160.040	1.173.087	4.889	27.813	16.100.637
Umanjenje vrijednosti	-	(1.850)	-	-	-	(225)	(607)	-	(2.682)
UKUPNO	572.020	8.273.200	149	5.887.589²	160.040	1.172.862	4.282	27.813	16.097.955

¹ Međunarodne institucije (eng. International institutions)

² Rezervacije za očekivane kreditne gubitke ne umanjuju bruto knjigovodstvenu vrijednost dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

U hiljadama KM

31. decembar 2021.

Kreditni rejting	Gotovina u stranim valutama	Depoziti kod inostranih banaka	Specijalna prava vučenja u MMF-u	Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Monetarno zlato	Ostala finansijska imovina	Ostala ulaganja	Ukupno
AAA	-	1.622.277	-	2.523.051	-	-	-	4.145.328
AA+	-	-	-	1.349.129	-	-	-	1.349.129
AA	-	78.200	-	3.986.839	-	-	-	4.065.039
AA-	-	-	-	1.672.536	-	-	-	1.672.536
A+	-	488.958	-	-	-	-	-	488.958
A	-	1.653.649	-	-	-	-	-	1.653.649
A-	-	102.166	-	1.428.865	-	-	-	1.531.031
II ³	-	760	1.881	-	301.987	-	27.813	332.441
BBB+	-	-	-	-	-	-	-	-
BBB	-	-	-	669.172	-	-	-	669.172
BBB-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bez rejtinga	469.585	-	-	-	-	3.957	-	473.542
Ukupno	469.585	3.946.010	1.881	11.629.592	301.987	3.957	27.813	16.380.825
Umanjenje vrijednosti	-	(913)	-	-	-	(608)	-	(1.521)
UKUPNO	469.585	3.945.097	1.881	11.629.592⁴	301.987	3.349	27.813	16.379.304

³ Međunarodne institucije (eng. International institutions)

⁴ Rezervacije za očekivane kreditne gubitke ne umanjuju bruto knjigovodstvenu vrijednost dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.1. Kreditni rizik (nastavak)

6.1.2. Koncentracija kreditnog rizika (nastavak)

Geografska koncentracija rizika finansijske imovine sa izloženošću kreditnom riziku

Sljedeće tabele daju informaciju o izloženosti finansijske imovine Centralne banke kreditnom riziku po bruto knjigovodstvenim vrijednostima, razvrstano po geografskim regijama na datume izvještavanja. Za potrebe ove objave, Centralna banka je razvrstala izloženosti po regijama na osnovu domicilne zemlje ugovorne strane:

31. decembar 2022. godine

U hiljadama KM	EU zemlje	Zemlje nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	572.020	572.020
Depoziti kod inostranih banaka	5.510.640	2.764.410	-	8.275.050
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	149	-	149
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	5.887.589	-	-	5.887.589
Monetarno zlato	-	160.040	-	160.040
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.173.087	-	-	1.173.087
Ostala finansijska imovina	-	-	4.889	4.889
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
Ukupno	12.571.326	2.952.402	576.909	16.100.637
<u>Umanjenje vrijednosti</u>				(2.682)
UKUPNO				16.097.955

31. decembar 2021. godine

U hiljadama KM	EU zemlje	Zemlje nečlanice EU	Bosna i Hercegovina	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	469.585	469.585
Depoziti kod inostranih banaka	3.058.334	887.676	-	3.946.010
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	1.881	-	1.881
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	11.629.592	-	-	11.629.592
Monetarno zlato	-	301.987	-	301.987
Ostala finansijska imovina	-	-	3.957	3.957
Ostala ulaganja	10	27.803	-	27.813
Ukupno	14.687.936	1.219.347	473.542	16.380.825
<u>Umanjenje vrijednosti</u>				(1.521)
UKUPNO				16.379.304

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik od promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine i instrumenata uslijed promjene uslova na finansijskim tržištima. Tržišni rizici sa kojima se Centralna banka susreće u svom poslovanju su: devizni rizik, kamatni rizik i rizik cijene zlata. Cilj upravljanja tržišnim rizicima je kontrola i upravljanje rizicima u okviru prihvatljivih parametara, s ciljem optimizacije povrata.

U svrhu kvantifikacije efekata tržišnog rizika na vrijednost deviznih rezervi Centralna banka koristi koncept „vrijednosti pod rizikom“ (VaR – Value at Risk). Vrijednost pod rizikom predstavlja statističku mjeru koja pokazuje najveći mogući gubitak portfolija deviznih rezervi koji može nastati uslijed promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih kurseva, uz određeni nivo pouzdanosti za određeni vremenski interval. Vrijednost VaR za tržišni rizik se izračunava analitičkom (parametarskom) metodom, na osnovu srednje vrijednosti dobitka/gubitka ili stope prinosa posmatranog portfolija i standardne devijacije posmatranih podataka. Centralna banka pri obračunu VaR primjenjuje nivo pouzdanosti od 99% za vremenski interval od deset dana.

Za izračunavanje vrijednosti VaR portfolija deviznih rezervi Centralne banke, uzimaju se u obzir sve pozicije u portfoliju deviznih rezervi koje su izložene tržišnim rizicima, odnosno deviznom, kamatnom i cjenovnom riziku. Na dan 31. decembar 2022. godine, izloženost deviznih rezervi Centralne banke (VaR uz nivo pouzdanosti 99% za vremenski interval od deset dana) koja uključuje promjene cijena finansijskih instrumenata i promjene deviznih kurseva u odnosu na KM, iznosi 44.976 hiljada KM (2021: 65.070 hiljada KM), što predstavlja ekvivalent 0,28% ukupne finansijske imovine (2021: 0,40% ukupne finansijske imovine).

Vrijednosti VaR na datume izvještavanja izračunati su kao zbir komponentalnih vrijednosti VaR:

- za depozite kod inostranih banaka (devizni VaR koji proističe iz promjene deviznih kurseva),
- za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (kamatni VaR koji proističe iz promjene tržišnih prinosa, odnosno promjene tržišne cijene dužničkih instrumenata) i
- za monetarno zlato (VaR zbog promjene eurske tržišne cijene monetarnog zlata).

U hiljadama KM	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Kamatni rizik	37.044	51.622
Rizik promjene eurske cijene monetarnog zlata	7.873	13.138
Devizni rizik	59	310
Ukupno VaR	44.976	65.070

6.2.1. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik promjene vrijednosti devizne imovine i obaveza uslijed promjene deviznog kursa. Centralna banka je izložena deviznom riziku kroz transakcije u stranim valutama. Upravljanje deviznim rizikom provodi se prvenstveno kroz usklađivanje valutne strukture imovine i obaveza Centralne banke, kao i postavljanjem kvantitativnih ograničenja za izloženost deviznom riziku.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.1. Devizni rizik (nastavak)

Upravljanje i kontrolu deviznog rizika Centralna banka obezbeđuje strogim poštovanjem odredbi Zakona o Centralnoj banci i internim aktima Centralne banke.

Najveći dio zvaničnih deviznih rezervi drži se u EUR, a maksimalan iznos koji se može držati u drugim konvertibilnim valutama osim EUR ne može biti veći od 50% od ukupnog iznosa nesmanjenog kapitala i rezervi Centralne banke.

Centralna banka je imala sljedeću deviznu poziciju na dan 31. decembra 2022. i 31. decembra 2021. godine:

31. decembar 2022. U hiljadama KM	EUR	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
				KM	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	571.982	21	17	-	572.020
Depoziti kod inostranih banaka	8.266.502	2.351	4.347	-	8.273.200
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	149	-	149
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	5.887.589	-	-	-	5.887.589
Monetarno zlato	160.040	-	-	-	160.040
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	1.172.862	-	-	-	1.172.862
Ostala finansijska imovina	32	-	-	4.250	4.282
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ukupno finansijska imovina	16.059.017	2.372	4.513	32.053	16.097.955
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	7.436.097	7.436.097
Depoziti banaka	-	-	-	7.217.387	7.217.387
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	958.245	958.245
Ostale finansijske obaveze	808	21	-	3.194	4.023
Ukupno finansijske obaveze	808	21	-	15.614.923	15.615.752
NETO DEVIZNA POZICIJA	16.058.209	2.351	4.513	(15.582.870)	482.203

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.1. Devizni rizik (nastavak)

31. decembar 2021.

U hiljadama KM	EUR	USD	Ostale strane valute	KM	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	469.548	20	17	-	469.585
Depoziti kod inostranih banaka	3.941.617	1.171	2.309	-	3.945.097
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-	1.881	-	1.881
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	11.629.592	-	-	-	11.629.592
Monetarno zlato	301.987	-	-		301.987
Ostala finansijska imovina	21	-	-	3.328	3.349
Ostala ulaganja	10	-	-	27.803	27.813
Ukupno finansijska imovina	16.342.775	1.191	4.207	31.131	16.379.304
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	6.923.818	6.923.818
Depoziti banaka	-	-	-	7.219.617	7.219.617
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	1.429.596	1.429.596
Ostale finansijske obaveze	4.889	15	1	3.118	8.023
Ukupno finansijske obaveze	4.889	15	1	15.576.149	15.581.054
NETO DEVIZNA POZICIJA	16.337.886	1.176	4.206	(15.545.018)	798.250

Centralna banka nije izložena riziku promjene kursa EUR zbog aranžmana valutnog odbora čime je KM vezana za EUR po kursu 1 EUR = 1,95583 KM.

6.2.2. Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik promjene tržišne vrijednosti finansijske imovine uslijed nepovoljnih kretanja kamatnih stopa. Kamatnim rizikom se upravlja određivanjem prihvatljive dužine trajanja oročenja i roka dospijeća finansijskih instrumenata u koje se investira. Sa dužim rokom dospijeća finansijskih instrumenata u koje su investirane devizne rezerve, veći je i pripadajući rizik promjene njihove tržišne vrijednosti. Maksimalan rok investiranja depozita kod inostranih banaka je jedna godina, dok je maksimalan rok investiranja dužničkih instrumenata sa fiksnim prihodom deset godina.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

Centralna banka kao osnovnu mjeru izloženosti kamatnom riziku koristi modifikovano trajanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Modifikovano trajanje je mjera osjetljivosti cijene finansijskog instrumenta na promjenu kamatne stope, odnosno tržišnog prinsipa novčanog dobita. Modifikovano trajanje portfolija se izražava kao broj godina i što je trajanje duže, veći je i kamatni rizik. Modifikovano trajanje portfolija se izračunava kao ponderisani prosjek dospijeća novčanih tokova pojedinačnih finansijskih instrumenata u portfoliju, pri čemu je ponder sadašnja vrijednost novčanog toka. Tokom 2022. godine modifikovano trajanje dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je skraćeno i iznosi 0,92 na dan 31. decembar 2022. godine (31. decembar 2021. godine: 2,19) da bi se smanjio kamatni rizik i dalje poboljšala stabilnost valutnog odbora.

Sljedeće tabele prikazuju izloženost Centralne banke kamatnom riziku na datume izvještavanja, po knjigovodstvenoj vrijednosti instrumenata, kategorizirane prema kriteriju datuma ponovnog određivanja kamatnih stopa u skladu sa ugovornim aranžmanima ili datuma dospijeća instrumenata, zavisno koji od njih ranije nastupi:

31. decembar 2022.

U hiljadama KM

	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno	Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	572.020	572.020
Depoziti kod inostranih banaka	7.834.456	430.241	-	-	8.503	8.273.200
Specijalna prava vučenja u MMF-u	147	-	-	-	2	149
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.500.366	4.368.552	-	-	18.671	5.887.589
Monetarno zlato	-	-	-	-	160.040	160.040
Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku	-	-	116.508	1.053.960	2.394	1.172.862
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	4.282	4.282
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813
Ukupno finansijska imovina	9.334.969	4.798.793	116.508	1.053.960	793.725	16.097.955
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	-	7.436.097	7.436.097
Depoziti banaka	5.329.117	-	-	-	1.888.270	7.217.387
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	958.245	958.245
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	4.023	4.023
Ukupno finansijske obaveze	5.329.117				10.286.635	15.615.752
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	4.005.852	4.798.793	116.508	1.053.960	(9.492.910)	482.203

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

6.2.2. Kamatni rizik (nastavak)

31. decembar 2021.

U hiljadama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Beskamatno		Ukupno
Gotovina u stranim valutama	-	-	-	-	469.585	469.585	
Depoziti kod inostranih banaka	3.564.490	381.994	-	-	(1.387)	3.945.097	
Specijalna prava vučenja u MMF-u	1.881	-	-	-	-	1.881	
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.739.234	8.820.388	-	-	69.970	11.629.592	
Monetarno zlato	-	-	-	-	301.987	301.987	
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	3.349	3.349	
Ostala ulaganja	-	-	-	-	27.813	27.813	
Ukupno finansijska imovina	6.305.605	9.202.382	-	-	871.317	16.379.304	
Novčanice i kovanice u opticaju	-	-	-	-	6.923.818	6.923.818	
Depoziti banaka	5.551.424	-	-	-	1.668.193	7.219.617	
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	-	-	-	-	1.429.596	1.429.596	
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	8.023	8.023	
Ukupno finansijske obaveze	5.551.424	-	-	-	10.029.630	15.581.054	
KAMATNA NEUSKLAĐENOST	754.181	9.202.382	-	-	(9.158.313)	798.250	

6.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti se odnosi na moguće poteškoće u brzoj likvidaciji dijela imovine, što je moguće u situaciji u kojoj su tržišni uslovi nepovoljni i također i kada dođe do nepoželjnog kretanja cijena.

Pod pojmom likvidne imovine definiše se imovina čija konverzija u novčana sredstva podrazumijeva minimalne transakcijske troškove i čija je vrijednost najблиža tržišnoj vrijednosti.

S obzirom na obavezu garantovanja konvertibilnosti KM, dnevna likvidnost mora biti obezbijeđena ročnom usklađenošću deviznih rezervi Centralne banke.

Okvir za likvidnost treba da uskladi prognozirane potencijalne potrebe za likvidnošću sa odgovarajućim likvidnim instrumentima. Likvidnost svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta podobnog za investiranje treba da bude razmotrena na odgovarajući način prije nego što se izvrši investiranje u taj instrument.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (NASTAVAK)

6.3. Rizik likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti

Ročnost finansijskih obaveza Centralne banke na datume izvještavanja prikazana je u tabelama u nastavku na osnovu preostalog ugovornog dospijeća od datuma izvještavanja.

Novčanice i kovanice u opticaju su raspoređene u period do tri mjeseca.

31. decembar 2022.	U hiljadama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Bez određenog dospijeća	Ukupno
Novčanice i kovanice u opticaju	7.436.097	-	-	-	-	-	7.436.097
Depoziti banaka	7.217.387	-	-	-	-	-	7.217.387
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	958.245	-	-	-	-	-	958.245
Ostale finansijske obaveze	4.023	-	-	-	-	-	4.023
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	15.615.752						- 15.615.752

31. decembar 2021.	U hiljadama KM	Do 3 mjeseca	Od 3 do 12 mjeseci	Od 1 do 3 godine	Preko 3 godine	Bez određenog dospijeća	Ukupno
Novčanice i kovanice u opticaju	6.923.818	-	-	-	-	-	6.923.818
Depoziti banaka	7.219.617	-	-	-	-	-	7.219.617
Depoziti Vlade i ostalih javnih institucija	1.429.596	-	-	-	-	-	1.429.596
Ostale finansijske obaveze	8.023	-	-	-	-	-	8.023
UKUPNO FINANSIJSKE OBAVEZE	15.581.054						- 15.581.054

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

7. GOTOVINA U STRANIM VALUTAMA

Gotovina u stranim valutama predstavlja gotovinu koja se drži u trezorima Centralne banke. Naredna tabela prikazuje stanja gotovine u stranim valutama sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U hiljadama KM	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Gotovina u stranim valutama:		
EUR	571.982	469.548
USD	21	20
GBP	17	17
UKUPNO	572.020	469.585

U cilju izvršenja svoje zakonske obaveze garantovanja konvertibilnosti KM za EUR, odnosno izvršavanja transakcija kupovine i prodaje KM za EUR bez ograničenja, tokom 2022. godine Centralna banka je izvršila kupovinu EUR novčanica od inostrane banke u iznosu od 293.375 hiljada KM. Za više informacija vidjeti napomenu 3.13.

8. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA

Depoziti kod inostranih banaka predstavljaju investirana sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja se drže na računima inostranih banaka i drugih finansijskih institucija. Depoziti kod inostranih banaka uključuju depozite po viđenju i oročene depozite i drže se kod inostranih banaka zemalja europodručja i neeuropodručja (napomena 6.1.2).

Naredna tabela prikazuje stanja oročenih depozita i depozita po viđenju sa analitičkim prikazom po valuti držanja:

U hiljadama KM	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Oročeni depoziti:		
EUR	6.646.490	2.592.738
Umanjenje vrijednosti	(1.734)	(764)
Ukupno	6.644.756	2.591.974
Depoziti po viđenju:		
EUR	1.621.860	1.349.790
USD	2.351	1.171
CHF	2.306	109
GBP	2.043	2.202
	1.628.560	1.353.272
Umanjenje vrijednosti	(116)	(149)
Ukupno	1.628.444	1.353.123
UKUPNO	8.273.200	3.945.097

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

8. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Kako je objavljeno u napomeni 3.13, tokom 2022. godine došlo je do zaoštravanja monetarne politike ECB-a u pravcu naglog podizanja ključnih kamatnih stopa koje su se direktno odrazile i na rast kamatnih stopa na sredstva deviznih rezervi koje Centralna banka može držati kod inostranih banaka.

Prosječne negativne kamatne stope na oročene depozite denominovane u EUR valuti, zaključno sa julom 2022. godine, su se kretale u rasponu od 0,59% do 0,24% godišnje. Od jula 2022. godine, prosječne pozitivne kamatne stope na oročene depozite kretale su se u rasponu od 0,02% do 2,11% godišnje (2021: prosječne negativne kamatne stope su iznosile od 0,64% do 0,50% godišnje).

Prosječne negativne kamatne stope na depozite po viđenju denominovane u EUR valuti, zaključno za avgustom 2022. godine, su se kretale u rasponu od 0,90% do 0,21% godišnje. Od avgusta 2022. godine, prosječne pozitivne kamatne stope kretale su se u rasponu od 0,00% do 1,68% godišnje (2021: prosječne negativne kamatne stope su iznosile od 0,90% do 0,50% godišnje).

Depoziti kod inostranih banaka uključuju pozitivnu obračunatu kamatu u iznosu od 8.503 hiljade KM na dan 31. decembar 2022. godine (2021: uključivali su negativnu obračunatu kamatu u iznosu od 1.387 hiljada KM).

Prosječna stopa efektivnog prinosa na depozite kod inostranih banaka iznosi 0,21% za 2022. godinu (2021: prosječna stopa negativnog efektivnog prinosa je iznosila 0,54%).

Oročeni depoziti kod inostranih banaka, analizirani prema preostaloj ugovorenoj ročnosti, dati su kako slijedi:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
U hiljadama KM		
Do mjesec dana	3.980.765	1.055.372
Od jednog do dva mjeseca	1.469.432	457.180
Od dva do tri mjeseca	764.312	698.391
Od tri do četiri mjeseca	431.981	95.591
Od četiri do dvanaest mjeseci	-	286.204
Ukupno	6.646.490	2.592.738
Umanjenje vrijednosti	(1.734)	(764)
UKUPNO	6.644.756	2.591.974

Analiza depozita kod inostranih banaka prema vrsti finansijske institucije u kojoj su sredstva investirana data je sljedećom tabelom:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
U hiljadama KM		
Inostrane centralne banke	4.619.177	2.467.662
Inostrane komercijalne banke	3.652.090	1.477.588
Međunarodne finansijske institucije	3.783	760
Ukupno	8.275.050	3.946.010
Umanjenje vrijednosti (napomena 6.1.1.)	(1.850)	(913)
UKUPNO	8.273.200	3.945.097

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za depozite kod inostranih banaka na datume izvještavanja je objavljeno u napomeni 6.1.2.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

8. DEPOZITI KOD INOSTRANIH BANAKA (NASTAVAK)

Depoziti kod inostranih banaka, analizirani prema zemlji u kojoj su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
U hiljadama KM		
Luksemburg		
Oročeni depoziti	1.235.348	68.336
Depoziti po viđenju	392.457	300.525
	1.627.805	368.861
Švicarska		
Oročeni depoziti	1.574.653	381.795
Depoziti po viđenju	3.783	760
	1.578.436	382.555
Slovačka		
Oročeni depoziti	1.390.179	1.148.980
Depoziti po viđenju	-	-
	1.390.179	1.148.980
Francuska		
Oročeni depoziti	1.260.994	488.958
Depoziti po viđenju	78.346	78.200
	1.339.340	567.158
Velika Britanija		
Oročeni depoziti	1.185.316	504.668
Depoziti po viđenju	-	-
	1.185.316	504.668
Njemačka		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	1.055.215	914.686
	1.055.215	914.686
Nizozemska		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	98.100	58.650
	98.100	58.650
SAD		
Oročeni depoziti	-	-
Depoziti po viđenju	659	452
	659	452
Ukupno oročeni depoziti	6.646.490	2.592.737
Ukupno depoziti po viđenju	1.628.560	1.353.273
Umanjenje vrijednosti	(1.850)	(913)
UKUPNO	8.273.200	3.945.097

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

9. SPECIJALNA PRAVA VUČENJA U MMF-u

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
U hiljadama KM		
Račun specijalnih prava vučenja u MMF-u	147	1.881
Obračunata kamata	2	-
Ukupno	149	1.881
Umanjenje vrijednosti	-	-
UKUPNO	149	1.881

Promjene po osnovu specijalnih prava vučenja u MMF-u u izvještajnim periodima su prikazane u sljedećoj tabeli:

	Za period	
	2022.	2021.
U hiljadama KM		
Na dan 1. januar	1.881	879
Novčani prilivi po računu specijalnih prava vučenja	22.772	613.399
Novčani odlivi	(24.445)	(611.172)
Prihodi od kamata po računu specijalnih prava vučenja	27	3
Naplata obračunate kamate	(25)	(4)
Neto (gubici) od kursnih razlika	(61)	(1.224)
Na dan 31. decembar	149	1.881

Tokom uporedne izvještajne godine, MMF je doznačio sredstva Bosni i Hercegovini po osnovu alokacije SDR-a.

10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit predstavljaju sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja europodručja. Portfolio ovih dužničkih instrumenata se sastoji od kratkoročnih i dugoročnih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit su denominovani u EUR valuti.

Struktura ulaganja dužničkih instrumenta po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit je prikazana sljedećom tabelom:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
U hiljadama KM		
Kuponski dužnički instrumenti	4.656.303	7.931.557
Obračunata kamata na kuponske dužničke instrumente	31.978	57.320
UKUPNO	4.688.281	7.988.877
 Diskontni dužnički instrumenti	 1.212.615	 3.628.065
Obračunati (diskont) / premija na diskontne dužničke instrumente	(13.307)	12.650
UKUPNO	1.199.308	3.640.715
 UKUPNO	 5.887.589	 11.629.592

Na dan 31. decembar 2022. godine rezervacije za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente, priznate u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, iznose 910 hiljada KM (31. decembar 2021. godine: 1.786 hiljada KM). Tokom 2022. godine, neto otpuštanje po osnovu rezervacija za očekivane kreditne gubitke, priznato u dobit ili gubitak, iznosi 239 hiljada KM (2021: neto povećanje 330 hiljada KM). Za više informacija pogledati napomene 6.1.1 i 27.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

**10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT
(NASTAVAK)**

Prosječna negativna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu iznosi 0,74% za 2022. godinu (2021: prosječna pozitivna stopa efektivnog prinosa je iznosila 0,12%).

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani prema zemlji u koju su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
U hiljadama KM	%	%
<i>Njemačka</i>	1.698.303	28,84
<i>Francuska</i>	1.244.391	21,13
<i>Španija</i>	795.710	13,52
<i>Italija</i>	487.539	8,28
<i>Belgija</i>	483.940	8,22
<i>Austrija</i>	461.229	7,83
<i>Nizozemska</i>	444.257	7,55
<i>Finska</i>	231.787	3,94
<i>Irska</i>	40.433	0,69
UKUPNO	5.887.589	100,00
		11.629.592
		100,00

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit na datume izvještavanja je objavljeno u napomeni 6.1.2.

Promjene po osnovu dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	2022.	2021.
Na dan 1. januar	11.629.592	9.601.315
Kupovine tokom godine	4.706.082	7.132.180
Prodaje tokom godine	(4.632.890)	(1.153.402)
Prihodi od kamata priznati tokom godine (napomena 22)	21.900	33.346
Efekti negativnih kamatnih stopa priznati tokom godine (napomena 22)	(26.880)	(25.880)
Dospijeća dužničkih instrumenata	(5.365.116)	(3.724.978)
Dospijeća kupona	(79.955)	(103.406)
Neto nerealizovana promjena fer vrijednosti tokom godine	(365.150)	(129.592)
Transakcijski troškovi	6	9
Na dan 31. decembar	5.887.589	11.629.592

Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, analizirani po njihovom preostalom ugovorenom dospijeću, su prikazani u sljedećoj tabeli:

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

**10. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUVATNU DOBIT
(NASTAVAK)**

U hiljadama KM	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Do tri mjeseca	514.934	1.114.409
Od tri do dvanaest mjeseci	3.120.538	4.093.847
Od jedne do tri godine	2.180.052	2.958.887
Preko tri godine	72.065	3.462.449
UKUPNO	5.887.589	11.629.592

Za više informacija o aktivnostima vezanim za portfolio dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit pogledati napomenu 3.13.

11. MONETARNO ZLATO

Na datume izvještavanja, vrijednosti ulaznih podataka za izračun fer vrijednosti monetarnog zlata su date u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM

Na dan	Količina unci	Cijena jedne unce u KM	Fer vrijednost monetarnog zlata na dan
31. decembar 2022.	48.000	3.334	160.040
31. decembar 2021.	96.000	3.146	301.987

Promjene po osnovu monetarnog zlata u izvještajnim periodima su date u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	2022.	2021.
Na dan 1. januar	301.987	291.561
Prodaje tokom godine	(161.943)	-
Neto nerealizovana promjena u fer vrijednosti tokom godine	19.996	10.426
Na dan 31. decembar	160.040	301.987

Tokom 2022. godine Centralna banka je prodala 48.000 unci monetarnog zlata pri čemu je realizovan neto dobitak u iznosu od 60.014 hiljada KM. Za više informacija pogledati napomenu 25.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

12. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku predstavljaju sredstva deviznih rezervi Centralne banke koja su investirana u likvidne državne vladine obveznice zemalja europodručja sa namjerom držanja do njihovog dospijeća. Na datum izvještavanja, ovaj portfolio se sastoji od dugoročnih kuponskih obveznica vlada sa fiksnom kamatnom stopom. Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku su denominovani u EUR valuti.

Struktura ulaganja dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku je prikazana sljedećom tabelom:

U hiljadama KM	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Kuponski dužnički instrumenti	1.170.693	-
Obračunata kamata na kuponske dužničke instrumente	2.394	-
Ukupno	1.173.087	-
Umanjenje vrijednosti	(225)	-
UKUPNO	1.172.862	-

Prosječna stopa efektivnog prinosa na dužničke instrumente po amortizovanom trošku iznosi 0,98% za 2022. godinu.

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku, analizirani prema zemlji u koju su sredstva investirana, su prikazani sljedećom tabelom:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.		
	U hiljadama KM	%	U hiljadama KM	%
<i>Francuska</i>	219.864	18,74	-	-
<i>Španija</i>	190.370	16,23	-	-
<i>Austrija</i>	189.737	16,17	-	-
<i>Italija</i>	152.343	12,99	-	-
<i>Finska</i>	92.434	7,88	-	-
<i>Belgija</i>	91.070	7,76	-	-
<i>Njemačka</i>	58.883	5,02	-	-
<i>Nizozemska</i>	55.142	4,70	-	-
<i>Irska</i>	54.470	4,64	-	-
<i>Slovačka</i>	41.776	3,56	-	-
<i>Luksemburg</i>	26.998	2,31	-	-
Ukupno	1.173.087	100,00	-	-
Umanjenje vrijednosti	(225)			
UKUPNO	1.172.862		-	

Više informacija o rasponu kompozitnog kreditnog rejtinga i koncentraciji kreditnog rizika Centralne banke za dužničke instrumente po amortizovanom trošku na datume izvještavanja je objavljeno u napomeni 6.1.2.

Promjene po osnovu dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

12. DUŽNIČKI INSTRUMENTI PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (NASTAVAK)

U hiljadama KM	2022.	2021.
Na dan 1. januar		
Kupovine tokom godine	1.166.137	-
Prihodi od kamata priznati tokom godine (napomena 22)	8.669	-
Dospijeća kupona	(1.721)	-
Neto umanjenje vrijednosti tokom godine	(225)	-
Transakcijski troškovi	2	-
Na dan 31. decembar	1.172.862	-

Dužnički instrumenti po amortizovanom trošku, analizirani po njihovom preostalom ugovorenom dospijeću, su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Do tri mjeseca	-	-
Od tri do dvanaest mjeseci	-	-
Od jedne do tri godine	116.872	-
Preko tri godine	1.056.215	-
Ukupno	1.173.087	-
Umanjenje vrijednosti	(225)	-
UKUPNO	1.172.862	-

13. OSTALA IMOVINA

U hiljadama KM	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Potraživanja od domaćih banaka	2.495	2.203
Žiro računi	1.435	682
Potraživanja od službenika po osnovu manjka gotovog novca	600	600
Ostala razna finansijska imovina	359	472
Ukupno	4.889	3.957
Umanjenje vrijednosti	(607)	(608)
Ukupno ostala finansijska imovina	4.282	3.349
Unaprijed plaćeni troškovi za proizvodnju novčanica i kovanica	12.995	11.164
Numizmatičke zbirke	1.190	981
Unaprijed plaćeni troškovi za administrativno poslovanje	587	1.194
Ostala razna nefinansijska imovina	226	239
Ukupno ostala nefinansijska imovina	14.998	13.578
UKUPNO	19.280	16.927

Kako je objašnjeno u napomeni 3.9, unaprijed plaćeni troškovi za proizvodnju novčanica i kovanica se početno priznaju kao odgodeni troškovi i naknadno se amortizuju priznavanjem troškova tokom perioda od pet godina. Za više informacija pogledati napomenu 31.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

14. NEKRETNINE I OPREMA

U hiljadama KM	Zemljište i zgrade	Oprema i namještaj	Vozila	Ostalo	Imovina u pripremi	Nekretnine i oprema ukupno
Nabavna vrijednost						
Na dan 1. januar 2021.	44.368	25.960	1.684	1.081	5.288	78.381
Nabavke	-	-	-	-	3.731	3.731
Prenos na upotrebu	5.306	3.670	-	1	(8.977)	-
Vraćeno u upotrebu	-	-	64	-	-	64
Otpisi i otuđenja	-	(1.889)	(336)	(4)	-	(2.229)
Na dan 31. decembar 2021.	49.674	27.741	1.412	1.078	42	79.947
Nabavke	-	-	-	-	838	838
Prenos na upotrebu	-	750	-	-	(750)	-
Otpisi i otuđenja	-	(2.022)	(10)	(19)	-	(2.051)
Na dan 31. decembar 2022.	49.674	26.469	1.402	1.059	130	78.734
Akumulirana amortizacija						
Na dan 1. januar 2021.	6.553	20.930	1.472	866	-	29.821
Trošak amortizacije	580	1.421	75	37	-	2.113
Vraćeno u upotrebu	-	-	64	-	-	64
Otpisi i otuđenja	-	(1.888)	(336)	(4)	-	(2.228)
Na dan 31. decembar 2021.	7.133	20.463	1.275	899	-	29.770
Trošak amortizacije	580	1.787	73	37	-	2.477
Otpisi i otuđenja	-	(2.019)	(10)	(19)	-	(2.048)
Na dan 31. decembar 2022.	7.713	20.231	1.338	917	-	30.199
Neto knjigovodstvena vrijednost						
Na dan 1. januar 2022.	42.541	7.278	137	179	42	50.177
Na dan 31. decembar 2022.	41.961	6.238	64	142	130	48.535

Centralna banka ima privremenu mjeru zabrane raspolaganja nad zemljištem kupljenim za potrebe izgradnje nove poslovne zgrade Centralne banke za Glavnu jedinicu Sarajevo. Privremena mjera zabrane se odnosi na izostanak izdavanja urbanističke saglasnosti od prodavca zemljišta kako bi Centralna banka mogla početi sa izgradnjom nove poslovne zgrade. Centralna banka je zakonski vlasnik zemljišta i nema neizvršenih ugovornih obaveza prema prodavcu zemljišta.

Izuzev navedenog, Centralna banka nije imala nikakvih drugih terećenja po osnovu svojih nekretnina i opreme na datume izvještavanja.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

15. NEMATERIJALNA IMOVINA

U hiljadama KM	Softveri i ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	Nematerijalna imovina ukupno
Nabavna vrijednost			
Na dan 1. januar 2021.	15.657	322	15.979
Nabavke	-	157	157
Prenos na upotrebu	479	(479)	-
Otpisi i otuđenja	-	-	-
Na dan 31. decembar 2021.	16.136	-	16.136
Nabavke	-	287	287
Prenos na upotrebu	287	(287)	-
Otpisi i otuđenja	(470)	-	(470)
Na dan 31. decembar 2022.	15.953	-	15.953
Akumulirana amortizacija			
Na dan 1. januar 2021.	14.745	-	14.745
Trošak amortizacije	408	-	408
Otpisi i otuđenja	-	-	-
Na dan 31. decembar 2021.	15.153	-	15.153
Trošak amortizacije	426	-	426
Otpisi i otuđenja	(470)	-	(470)
Na dan 31. decembar 2022.	15.109	-	15.109
Neto knjigovodstvena vrijednost			
Na dan 1. januar 2022.	983	-	983
Na dan 31. decembar 2022.	844	-	844

16. OSTALA ULAGANJA

Struktura ostalih ulaganja je sljedeća:

U hiljadama KM	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
<i>Vlasnički instrumenti</i>		
Dionice BIS-a	27.803	27.803
Dionice SWIFT-a	10	10
UKUPNO	27.813	27.813

BIS banka je specijalizovana finansijska institucija u vlasništvu i pod upravom 63 centralne banke širom svijeta čija je osnovna uloga da podstiče saradnju među centralnim bankama, teži da osigura monetarnu i finansijsku stabilnost i posreduje u finansijskim transakcijama između centralnih banaka. Dionice BIS banke su isključivo u vlasništvu centralnih banaka i monetarnih vlasti.

SWIFT je kooperativno udruženje u vlasništvu finansijskih institucija koje su njegovi članovi.

Dionicama BIS-a i SWIFT-a se ne trguje.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

16. OSTALA ULAGANJA (NASTAVAK)

Centralna banka posjeduje obične dionice BIS banke po nominalnoj vrijednosti od 5.000 SDR po dionici, plaćenih u iznosu od 25% njihove nominalne vrijednosti od strane bivše Jugoslavije. U skladu sa Statutom BIS-a, preostalih 75% nominalne vrijednosti dionica se uplaćuje po pozivu BIS-a od strane Centralne banke. Centralna banka ima pravo na dividendu po osnovu ovih dionica (napomena 28).

Dionice SWIFT-a se sastoje od dvije obične dionice i njihova ukupna vrijednost je 10 hiljada KM.

Dionice BIS-a i SWIFT-a predstavljaju nekotirane vlasničke instrumente čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi i stoga se evidentiraju po trošku sticanja.

17. NOVČANICE I KOVANICE U OPTICAJU

Promjene po osnovu novčanica i kovanica u opticaju tokom izvještajnih perioda su prikazane u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM

	2022.	2021.
Na dan 1. januar	6.923.818	6.172.457
Neto porast vrijednosti novčanica i kovanica u opticaju tokom godine	512.279	751.361
Na dan 31. decembar	7.436.097	6.923.818

Apoenska struktura i količina novčanica i kovanica u opticaju je prikazana u sljedećoj tabeli:

Apoen	31. decembar 2022.		31. decembar 2021.	
	Komada	Vrijednost u hiljadama KM	Komada	Vrijednost u hiljadama KM
Kovanice 0,05	94.835.088	4.742	87.887.648	4.394
Kovanice 0,10	134.369.633	13.437	124.580.693	12.458
Kovanice 0,20	98.502.878	19.701	90.394.860	18.079
Kovanice 0,50	46.202.553	23.101	43.295.285	21.648
Kovanice 1	69.045.388	69.045	63.499.924	63.500
Kovanice 2	19.744.315	39.489	18.104.332	36.209
Kovanice 5	14.846.895	74.234	13.647.262	68.236
Ukupno kovanice	477.546.750	243.749	441.410.004	224.524
Novčanice 10	14.985.812	149.858	14.244.184	142.442
Novčanice 20	11.453.994	229.080	10.787.416	215.748
Novčanice 50	27.570.944	1.378.547	26.420.846	1.321.042
Novčanice 100	45.234.277	4.523.428	41.107.777	4.110.778
Novčanice 200	4.557.175	911.435	4.546.419	909.284
Ukupno novčanice	103.802.202	7.192.348	97.106.642	6.699.294
UKUPNO	581.348.952	7.436.097	538.516.646	6.923.818

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

18. DEPOZITI BANAKA

Struktura depozita banaka prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Depoziti domaćih banaka	7.215.919	7.218.902
Računi rezervi organizacionih jedinica Centralne banke	1.435	682
Posebni depoziti domaćih banaka – blokirana sredstva	33	33
UKUPNO	7.217.387	7.219.617

Depoziti domaćih banaka služe za ispunjavanje politike obavezne rezerve Centralne banke, za poravnanje platnih transakcija između domaćih banaka međusobno, kao i za transakcije domaćih banaka sa Centralnom bankom. Na dan 31. decembar 2022. godine ukupan iznos depozita domaćih banaka od 7.215.919 hiljada KM predstavlja depozite 23 domaće banke (2021: iznos od 7.218.902 hiljade KM je predstavljao depozite 23 domaće banke). Za više informacija pogledati napomenu 38.

Depoziti domaćih banaka uključuju negativnu obračunatu naknadu po osnovu politike obavezne rezerve u iznosu od 894 hiljade KM na dan 31. decembar 2022. godine (31. decembar 2021: uključivali su negativnu obračunatu naknadu u iznosu od 2.498 hiljada KM).

Osnovicu za obračun obavezne rezerve domaćih banaka čine depoziti i pozajmljena sredstva bez obzira u kojoj valuti su sredstva izražena.

Centralna banka definiše jedinstvenu stopu obavezne rezerve koju primjenjuje na osnovicu obavezne rezerve jednakou za sve domaće banke. Stopa obavezne rezerve iznosi 10% na datume izvještavanja.

Iznosi iznad obavezne rezerve su depoziti domaćih banaka koje one drže na svojim računima rezervi. Centralna banka obračunava negativnu stopu naknade na iznose tih sredstava. Više informacija o politici za obračun stope naknade na depozite domaćih banaka u izvještajnim periodima je dato u napomenama 22 i 39.

19. DEPOZITI VLADE I OSTALIH JAVNIH INSTITUCIJA

Struktura depozita Vlade i ostalih javnih institucija prikazana je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Budžetski depoziti institucija BiH	560.390	693.533
Depoziti ostalih javnih institucija	272.721	304.875
Depoziti ostalih domaćih vlada i vladinih institucija	125.108	279.323
Depozitni račun po transakcijama MMF-a	26	151.711
Depoziti-vanjski dug BiH	-	154
UKUPNO	958.245	1.429.596

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

20. REZERVISANJA

Rezervisanja se odnose na rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenim te rezervisanja za potencijalne obaveze po osnovu sudskeih sporova. Na datume izvještavanja, Centralna banka nema rezervisanja po osnovu sudskeih sporova.

Promjene u rezervisanjima su prikazane u sljedećim tabelama:

U hiljadama KM	2022.			
	Sudski sporovi	Otpremnine zaposlenim	Jubilarne nagrade	Ukupno
Na dan 1. januar	-	1.373	33	1.406
Oslobađanje rezervacija	-	(398)	-	(398)
Povećanje u rezervacijama	-	58	13	71
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	-	(340)	13	(327)
Plaćeni iznosi	-	(173)	(9)	(182)
Na dan 31. decembar	-	860	37	897

U hiljadama KM	2021.			
	Sudski sporovi	Otpremnine zaposlenim	Jubilarne nagrade	Ukupno
Na dan 1. januar	-	1.414	-	1.414
Oslobađanje rezervacija	-	(105)	-	(105)
Povećanje u rezervacijama	-	243	33	276
Ukupno priznato u dobit ili gubitak	-	138	33	171
Plaćeni iznosi	-	(179)	-	(179)
Na dan 31. decembar	-	1.373	33	1.406

Sudski sporovi

Centralna banka se pojavljuje kao tužena strana u nekoliko sudskeih procesa koji proizlaze iz njenog poslovanja. Na datume izvještavanja, Centralna banka osporava te tužbe i na osnovu pravnog savjeta smatra da isti neće dovesti do drugih materijalno značajnih obaveza.

Preuzete obaveze

Na datume izvještavanja, Centralna banka nema ugovorenih obaveza koje nisu priznate.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

21. OSTALE OBAVEZE

Struktura ostalih obaveza data je u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
MMF-ovi računi broj 1 i 2 (napomena 37)	2.268	2.242
Dobavljači	1.322	1.560
Depoziti Svjetske banke	315	89
Obračunate, a nefakturisane obaveze	101	4.114
Ostale razne finansijske obaveze	17	18
Ukupno ostale finansijske obaveze	4.023	8.023
 Nefinansijske obaveze po raznim osnovama	229	87
Naplaćeni i odloženi prihodi	49	52
Ukupno ostale nefinansijske obaveze	278	139
UKUPNO	4.301	8.162

22. NETO KAMATNI PRIHODI

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2022.	2021.
Kamatni prihodi po osnovu:		
Efekata negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite domaćih banaka	25.205	22.218
Depozita kod inostranih banaka	23.031	1
Dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 10)	21.900	33.346
Dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku (napomena 12)	8.669	-
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	27	3
Ukupno	78.832	55.568
Kamatni rashodi po osnovu:		
Efekata negativnih kamatnih stopa za dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (napomena 10)	(26.880)	(25.884)
Efekata negativnih kamatnih stopa za depozite kod inostranih banaka	(12.146)	(19.536)
Ukupno	(39.026)	(45.420)
Neto kamatni prihodi	39.806	10.148

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

22. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Ukupni kamatni i srodni prihodi i rashodi po klasama kamatonosnih finansijskih instrumenta su prikazani u sljedećoj tabeli:

U hiljadama KM	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2022.	2021.
1. Finansijska imovina po amortizovanom trošku		
<i>Kamatni prihodi po osnovu:</i>		
Depozita kod inostranih banaka	23.031	1
Dužničkih instrumenata po amortizovanom trošku	8.669	-
Specijalnih prava vučenja u MMF-u	27	3
	31.727	4
<i>Kamatni rashodi po osnovu:</i>		
Efekti negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka	(12.146)	(19.536)
	(12.146)	(19.536)
Ukupno	19.581	(19.532)
2. Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
Kamatni prihodi po osnovu dužničkih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	21.900	33.346
Efekti negativnih kamatnih stopa na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	(26.880)	(25.884)
Ukupno	(4.980)	7.462
3. Finansijske obaveze po amortizovanom trošku		
Efekti negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite domaćih banaka	25.205	22.218
Ukupno	25.205	22.218
Neto kamatni prihodi	39.806	10.148

Osnovicu za obračun rashoda od kamata odnosno efekata negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite domaćih banaka generiše ukupan iznos depozita domaćih banaka na računima rezervi tokom desetodnevног obračunskog perioda, koji se sastoji od iznosa sredstava obavezne rezerve i iznosa sredstava iznad obavezne rezerve.

Centralna banka ne obračunava naknadu na iznos sredstava obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti. Naknada se obračunava na iznos sredstava obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i osnovice u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom. Naknada se obračunava i na iznos sredstava iznad obavezne rezerve.

U periodu 1.1. - 31.8.2022. godine, stope naknada Centralne banke su vezane za iznos kamatne stope na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB-a, s tim da se stopa naknade na iznos sredstava obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i osnovice u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom dodatno umanjuje za 10 baznih poena, a na iznos sredstava iznad obavezne rezerve za 25 baznih poena. U periodu 1.9. - 31.12.2022. godine negativne stope naknada su fiksno određene i iznose 10 baznih poena na iznos sredstava obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i osnovice u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom i 25 baznih poena na iznos sredstava iznad obavezne rezerve.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

22. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

U periodu 1.1. - 31.5.2021. godine, Centralna banka je primjenjivala stopu naknade samo na iznos sredstava iznad obavezne rezerve koja je bila jednaka kamatnoj stopi na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB-a. U periodu 1.6. - 31.12.2021. godine, Centralna banka je počela obračunavati stopu naknade i na iznos sredstava obavezne rezerve umanjenu za 10 baznih poena, dok se stopa naknade na iznos sredstava iznad obavezne rezerve nije mijenjala.

Za više informacija o kamatnim stopama na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB-a pogledati napomene 3.13. i 6.

Efekti negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite domaćih banaka su rezultat negativne kamatne stope na iznos sredstava obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama, osnovice u domaćoj valuti s valutnom klauzulom i sredstava iznad obavezne rezerve. Tokom izvještajnih perioda negativne stope naknada Centralne banke iznose:

Osnovica za obračun naknade	Stopa naknade Centralne banke za period	
2022.		
Sredstva obavezne rezerve	1.1. - 31.7.	1.8. - 31.12.
<i>Osnovica u domaćoj valuti</i>	0,00%	0,00%
<i>Osnovica u stranim valutama</i>	(0,60%)	(0,10%)
<i>Osnovica u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom</i>	(0,60%)	(0,10%)
Sredstva iznad obavezne rezerve	(0,75%)	(0,25%)
2021.		
Sredstva obavezne rezerve	1.1. - 31.5.	1.6. - 31.12.
<i>Osnovica u domaćoj valuti</i>	0,00%	0,00%
<i>Osnovica u stranim valutama</i>	0,00%	(0,60%)
<i>Osnovica u domaćoj valuti sa valutnom klauzulom</i>	0,00%	(0,60%)
Sredstva iznad obavezne rezerve	(0,50%)	(0,50%)

Visine stopa naknada koje Centralna banka primjenjuje po pitanju instrumenta obavezne rezerve su određene isključivo za pokriće njenih oportunitetnih troškova koji su nastajali po osnovu držanja deponovanih sredstava domaćih banaka i u svrhu jačanja domaće valute, a posljedica su izloženosti Centralne banke negativnim kamatnim stopama na finansijskim tržištima tokom većeg dijela 2022. godine. Više informacija vezano za politiku obavezne rezerve Centralne banke objavljeno je u napomeni 18.

Efekti negativnih pasivnih kamatnih stopa na depozite domaćih banaka uključuju prihode po osnovu sredstava iznad obaveznih rezervi u iznosu od 19.985 hiljada KM i prihode po osnovu sredstava na obavezne rezerve u iznosu od 5.220 hiljada KM za 2022. godinu (2021: 17.422 hiljade KM po osnovu sredstava iznad obaveznih rezervi i 4.796 hiljada KM po osnovu sredstava obaveznih rezervi).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

22. NETO KAMATNI PRIHODI (NASTAVAK)

Efekti negativnih kamatnih stopa od kamatonosne finansijske imovine su rezultat negativnih kamatnih stopa i prinosa obračunatih na depozite kod inostranih banaka i dužničke instrumente, a koje se, u skladu s aktuelnim tržišnim uslovima i dozvoljenim zakonskim zahtjevima za investiranje deviznih rezervi Centralne banke, nisu mogle izbjegći. Tokom 2022. godine došlo je do prelaska iz zone negativnih kamatnih stopa depozita kod inostranih banaka i prinosa na dužničke instrumente u pozitivnu zonu. Za više informacija pogledati napomenu 3.13.

Na dan 31. decembar 2022. godine svi depoziti kod inostranih banaka su investirani pod pozitivnim kamatnim stopama.

Naredna tabela prikazuje iznose kamatnih prihoda i efekte negativnih kamatnih stopa na depozite kod inostranih banaka sa analitičkim prikazom pripadajućih iznosa u zavisnosti od tipa oročenja:

	Za godinu koja je završila 31. decembar	
	2022.	2021.
U hiljadama KM		
Kamatni prihodi		
Oročeni depoziti	19.585	-
Depoziti po viđenju	3.446	1
Ukupno	23.031	1
Kamatni rashodi		
Oročeni depoziti	(10.147)	(15.815)
Depoziti po viđenju	(1.999)	(3.721)
Ukupno	(12.146)	(19.536)
Neto kamatni prihodi	10.885	(19.535)

23. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	Za godinu koja je završila 31. decembar	
	2022.	2021.
U hiljadama KM		
Prihodi od naknada i provizija po osnovu:		
usluga za domaće banke	20.969	18.759
usluga za Vladu i druge nebankarske komitente	1.735	2.211
Ukupno	22.704	20.970
Rashodi od naknada i provizija po osnovu:		
čuvanja i ostalih rashoda za dužničke instrumente	(749)	(777)
transakcija sa bankama u inostranstvu	(36)	(29)
ostalih rashoda od naknada i provizija	(6)	(7)
Ukupno	(791)	(813)
Neto prihodi od naknada i provizija	21.913	20.157

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

23. NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (NASTAVAK)

Centralna banka obračunava prihode od naknada i provizija prema utvrđenim tarifama za svoje usluge (napomena 3.9). Prihodi od naknada i provizija za domaće banke se dominantno generišu po osnovu transakcija u sistemu bruto poravnanja u realnom vremenu i u žiro kliring sistemu. Više informacija o funkcionisanju platnih sistema je objavljeno u napomeni 38.

24. NETO REALIZOVANI (GUBICI) / DOBICI OD PRODAJE DUŽNIČKIH INSTRUMENATA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2022.	2021.
U hiljadama KM		
Realizovani dobici	20.145	6.476
Realizovani gubici	(83.615)	(1.527)
UKUPNO	(63.470)	4.949

Odgovarajući iznosi realizovanih dobitaka po osnovu otpuštanja rezervacija za očekivane kreditne gubitke za dužničke instrumente su prikazani u napomeni 6.1.1.

25. NETO REALIZOVANI DOBICI OD PRODAJE MONETARNOG ZLATA

Dobici koji proizilaze iz promjena fer vrijednosti monetarnog zlata, a koji su priznati u okviru ostale sveobuhvatne dobiti na poziciji rezervi fer vrijednosti za monetarno zlato, priznaju se kao realizovani dobici u okviru računa dobiti ili gubitka na datum prodaje. Neto realizovani dobici od prodaje 48.000 unci monetarnog zlata izvršene tokom 2022. godine iznose 60.014 hiljada KM.

26. NETO (GUBICI) OD KURSNIH RAZLIKA

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2022.	2021.
U hiljadama KM		
Neto nerealizovani (gubici) od kursnih razlika	(150)	(670)
Neto realizovani dobici od kursnih razlika	108	184
UKUPNO	(42)	(486)

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

27. NETO UMANJENJE VRIJEDNOSTI NA FINANSIJSKU IMOVINU

**Za godinu koja je završila
31. decembra**

U hiljadama KM	2022.	2021.
Neto (povećanje) po osnovu umanjenja vrijednosti na depozite kod inostranih banaka	(937)	(106)
Neto (povećanje) / otpuštanje po osnovu umanjenja vrijednosti na specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-
Neto otpuštanje / (povećanje) po osnovu rezervacija za očekivane kreditne gubitke na dužničke instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	239	(330)
Neto (povećanje) po osnovu rezervacija za očekivane kreditne gubitke na dužničke instrumente po amortizovanom trošku	(225)	-
Neto (povećanje) / otpuštanje po osnovu umanjenja vrijednosti na ostalu finansijsku imovinu	(1)	10
UKUPNO	(924)	(426)

Više informacija o iznosima ukupnih dobitaka i gubitaka po osnovu otpuštanja i povećanja očekivanih kreditnih gubitaka u izvještajnim periodima je objavljeno u napomeni 6.1.1.

28. OSTALI PRIHODI

**Za godinu koja je završila
31. decembra**

U hiljadama KM	2022.	2021.
Prihod od dividende	721	1.297
Neto efekti usklađivanja vrijednosti numizmatičkih zbirki	61	4
Ostali razni prihodi	68	101
UKUPNO	850	1.402

Tokom 2022. godine Centralna banka je primila dividendu po osnovu dionica BIS-a u iznosu od 721 hiljade KM (2021: 1.297 hiljada KM). U uporednom izvještajnom periodu, primljena dividenda se sastojala od redovne dividende i dodatka na dividendu po dionici. Za više informacija pogledati napomenu 16.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

29. TROŠKOVI OSOBLJA

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2022.	2021.
U hiljadama KM		
Plate	10.499	10.678
Doprinosi i druge naknade na plate	5.874	6.090
Ostala primanja zaposlenih	2.025	2.089
Doprinosi i druge naknade na ostala primanja zaposlenih	551	641
Ukupno	18.949	19.498
Neto (otpuštanje) / povećanje u rezervacijama za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenim (napomena 20)	(327)	171
UKUPNO	18.622	19.669

Troškovi zaposlenih uključuju 3.637 hiljada KM (2021: 3.756 hiljada KM) obaveznih doprinosa za penzionalno osiguranje plaćenih javnim zavodima za penzionalno osiguranje u BiH. Doprinosi se računaju kao postotak bruto plate.

Ostala primanja zaposlenih uglavnom čine troškovi po osnovu naknada za topli obrok, prevoz i regres.

Prosječan broj zaposlenih iznosi 352 za 2022. godinu (2021: 368).

Za obračun rezervacija za otpremnine i jubilarne nagrade zaposlenim korištena je diskontna stopa od 4% (2021: 2%).

30. ADMINISTRATIVNI I OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2022.	2021.
U hiljadama KM		
Troškovi održavanja platnih sistema	1.691	1.713
Režijski troškovi	913	957
Troškovi IT infrastrukture	896	878
Troškovi pristupa zvaničnim servisima	751	681
Troškovi održavanja dugotrajne imovine	520	470
Ostali administrativni i operativni troškovi	2.220	1.815
Ukupno	6.991	6.514

31. TROŠKOVI PROIZVODNJE NOVČANICA I KOVANICA

	Za godinu koja je završila 31. decembra	
	2022.	2021.
U hiljadama KM		
Troškovi proizvodnje i dizajna novčanica	2.128	2.767
Troškovi proizvodnje i dizajna kovanica	1.604	1.376
Ukupno	3.732	4.143

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

32. RASPODJELA GODIŠNJE NETO DOBITI

Raspodjela neto dobiti Centralne banke vrši se saglasno Zakonu o Centralnoj banci.

Odredbama Zakona o Centralnoj banci definisani su kriteriji raspodjele neto dobiti, po kojima Centralna banka usmjerava 60% tekuće dobiti na račun institucije zadužene za budžet BiH, ukoliko zadovolji kriterij da iznos početnog kapitala i generalnih rezervi (zadržane dobiti) bude jednak 5,00% ukupnog iznosa monetarne pasive.

Ovaj odnos, prije raspodjele dobiti u 2022. godini iznosio je 3,67% (2021: 3,66%). Saglasno odluci Upravnog vijeća, cijeli iznos neto dobiti za 2022. godinu u iznosu od 25.899 hiljada KM je alociran u generalne rezerve (zadržanu dobit) Centralne banke (2021: ukupna neto dobit za 2021. godinu u iznosu od 2.897 hiljada KM je bila alocirana u generalne rezerve (zadržanu dobit) Centralne banke).

2022.

Prije raspodjele dobiti

Monetarna pasiva	(u hiljadama KM)
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	15.611.729
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	573.100
	3,67%

Raspodjela dobiti

Neto dobit prije raspodjele	(u hiljadama KM)
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	25.899

Nakon raspodjele dobiti

Monetarna pasiva	(u hiljadama KM)
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	15.611.729
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	598.999

2021.

Prije raspodjele dobiti

Monetarna pasiva	(u hiljadama KM)
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	15.573.031
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	570.203

Raspodjela dobiti

Neto dobit prije raspodjele	(u hiljadama KM)
Raspodjela dobiti u generalne rezerve (zadržanu dobit)	2.897

Nakon raspodjele dobiti

Monetarna pasiva	(u hiljadama KM)
Početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit)	15.573.031
Odnos - početni kapital i generalne rezerve (zadržana dobit) / monetarna pasiva	573.100

3,68%

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

33. KAPITAL

Struktura kapitala je prikazana u sljedećoj tabeli:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
U hiljadama KM		
Početni kapital	25.000	25.000
Rezerve fer vrijednosti za dužničke i vlasničke instrumente	(143.005)	158.914
Rezerve fer vrijednosti za monetarno zlato	58.111	98.129
Ostale rezerve	31.300	31.300
Generalne rezerve (zadržana dobit)	573.999	548.100
UKUPNO	545.405	861.443

Početni kapital

Početni kapital predstavlja nominalni kapital koji je prema Zakonu o Centralnoj banci uplaćen 12. juna 1998. godine.

Rezerve fer vrijednosti

Rezerve fer vrijednosti se odnose na:

- Rezerve fer vrijednosti za dužničke instrumente i monetarno zlato i predstavljaju kumulativne nerealizovane dobitke i gubitke koji nastaju zbog promjena tržišne vrijednosti ovih finansijskih instrumenata tokom njihovog držanja.
- Rezervacije za očekivane kreditne gubitke i odnose se na dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Za više informacija pogledati napomenu 6.1.1.

Ostale rezerve

Ostale rezerve se odnose na:

- Rezerve od donacija u iznosu od 3.497 hiljada KM po osnovu novčanih donacija primljenih od Vijeća ministara Bosne i Hercegovine 12. juna 1998. godine. Status ovih rezervi je regulisan Odlukom Upravnog vijeća Centralne banke uz odobrenje Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Pravo raspolaganja rezervama od donacija je u nadležnosti Upravnog vijeća Centralne banke.
- Sredstva primljena u skladu sa Sporazumom o sukcesiji bivše Jugoslavije u iznosu od 27.803 hiljade KM i odnose se na dionice BIS-a (pogledati napomenu 16).

Generalne rezerve (zadržana dobit)

Generalne rezerve (zadržana dobit) čini akumulirana nedistribuirana dobit Centralne banke od početka njenog rada, 11. avgusta 1997. godine. Status generalnih rezervi (zadržane dobiti) je u nadležnosti Upravnog vijeća Centralne banke. Generalne rezerve (zadržana dobit) se primarno koriste za alokaciju neto profita ili gubitka Centralne banke, kako je propisano Zakonom o Centralnoj banci.

Na dan 31. decembar 2022. godine došlo je do pada kapitala Centralne banke u odnosu na kapital na dan 31. decembar 2021. godine uslijed izmijenjenih okolnosti u kojima se odvijalo poslovanje Centralne banke. Za više informacija pogledati napomenu 3.13. Pad rezervi fer vrijednosti je odraz promjena tržišnih cijena dužničkih instrumenata Centralne banke i ne povlači nikakav stvarni gubitak za Centralnu banku niti ugrožava naplatu ugovornih novčanih tokova po osnovu dužničkih instrumenata tokom njihovog držanja. Na datum izvještavanja, nivo kapitalizovanosti Centralne banke je dovoljno visok da može apsorbovati privremene poraste tržišnih prinosa i/ili padove tržišne cijene zlata u portfoliju deviznih rezervi. Za više informacija o upravljanju kreditnim rizikom Centralne banke pogledati napomenu 6.1.2.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

34. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

Za potrebe Izvještaja o novčanim tokovima, novac i novčani ekvivalenti se sastoje od:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
U hiljadama KM		
Devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca		
ili kraće, od datuma sticanja	5.646.221	2.162.164
Devizni depoziti po viđenju	1.628.560	1.353.272
Gotovina u stranim valutama	572.020	469.585
Specijalna prava vučenja u MMF-u	149	1.881
Žiro računi	1.435	682
Ukupno	7.848.385	3.987.584
Umanjenje vrijednosti	(1.752)	(858)
UKUPNO	7.846.633	3.986.726

Promjene u očekivanim kreditnim gubicima na novac i novčane ekvivalente su dati u nastavku:

	2022.	2021.
U hiljadama KM		
Na dan 1. januar	858	674
Devizni depoziti sa rokom dospijeća do tri mjeseca ili kraće, od datuma sticanja	927	214
Devizni depoziti po viđenju	(33)	(30)
Gotovina u stranim valutama	-	-
Specijalna prava vučenja u MMF-u	-	-
Žiro računi	-	-
Na dan 31. decembar	1.752	858

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Centralna banka u okviru svog redovnog poslovanja stupa u transakcije sa povezanim licima. Imajući u vidu da je Centralna banka osnovana aktom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a da je početni kapital uplaćen u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, transakcije koje se odvijaju u okviru redovnih operacija Centralne banke sa državom i institucijama BiH predstavljaju transakcije sa povezanim licima. U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka djeluje kao agent države BiH i drugih institucija BiH. Centralna banka prima depozite od države BiH i drugih javnih agencija koje je odredilo Predsjedništvo BiH i djeluje striktno u ime i po nalogu deponenta.

Transakcije sa državom i institucijama BiH prikazane su u slijedećim tabelama:

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

U hiljadama KM

Na dan
31. decembar 2022. godine

	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	30	3	11	44
UKUPNO	30	3	11	44
OBAVEZE				
Depoziti deponenata	423.902	230.883	202.588	857.373
Ostale obaveze	-	-	1	1
UKUPNO	423.902	230.883	202.589	857.374

U hiljadama KM

Na dan
31. decembar 2021. godine

	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Agencija za osiguranje depozita BiH	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Ukupno
IMOVINA				
Ostala imovina	62	31	23	116
UKUPNO	62	31	23	116
OBAVEZE				
Depoziti deponenata	917.836	287.313	163.300	1.368.449
Ostale obaveze	-	-	1	1
UKUPNO	917.836	287.313	163.301	1.368.450

Ostvareni prihodi sa državom i institucijama BiH su prikazani u sljedećoj tabeli:

**Za godinu koja je završila
31. decembra**

U hiljadama KM

	2022.	2021.
Prihodi od naknada i provizija		
Ministarstvo finansija i trezora BiH	129	393
Uprava za indirektno oporezivanje BiH	122	140
Agencija za osiguranje depozita BiH	54	183
UKUPNO	305	716

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

35. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA (NASTAVAK)

U obavljanju funkcija bankara, depozitara i fiskalnog agenta propisanih Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka također vodi odgovarajuće računovodstvene evidencije i izvršava transakcije za državu i institucije BiH koji se vode u poslovnim knjigama Centralne banke vanbilansno. Više informacija o ovim vanbilansnim evidencijama prikazano je u napomenama 36 i 37.

Naknade ključnim članovima upravljačke strukture

U skladu sa MRS-om 24, povezanim licima se smatraju članovi ključnog rukovodstva, bliski članovi porodica članova ključnog rukovodstva i društva pod kontrolom, zajedničkom kontrolom ili značajnim uticajem članova ključnog rukovodstva i bliskih članova njihovih porodica.

Ukupne naknade članovima ključnog rukovodstva u 2022. godini iznosile su 1.005 hiljada KM, od čega se 631 hiljadu KM odnosilo na plate i ostale naknade, a 374 hiljade KM na poreze i doprinose (u 2021. godini ukupan iznos od 918 hiljada KM odnosio se na plate i ostale naknade u iznosu od 574 hiljada KM, a 344 hiljade KM na poreze i doprinose).

36. VANBILANSNI DEPOZITI

Centralna banka vodi određene račune u stranim valutama vezane uz sporazume između vlada BiH i inostranih vlada i finansijskih organizacija. Kako ovi računi nisu niti imovina niti obaveze Centralne banke, oni nisu uključeni u izvještaj o finansijskom položaju Centralne banke.

Također, vanbilansni depoziti sadrže devizne račune institucija BiH i agencija, kao i domaćih banaka, za koje Centralna banka djeluje kao agent.

Vanbilansne stavke se sastoje od:

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
U hiljadama KM		
Depoziti Vijeća ministara BiH za budžet institucija BiH	197.946	1.567
Depoziti Vijeća ministara BiH za servisiranje vanjskog duga BiH	9.367	6.923
Ostali depoziti Vijeća ministara	294	271
Depoziti Vijeća ministara BiH na osnovu sukcesije	47	44
Ukupno	207.654	8.805
Sredstva Agencije za osiguranje depozita BiH	20.985	40.910
Ukupno	20.985	40.910
Depozitni računi domaćih banaka	18.537	7.628
Depoziti – penzije iz Njemačke	348	72
Ukupno	18.885	7.700
 UKUPNO	 247.524	 57.415

Ministarstvo finansija i trezora BiH je institucija koja djeluje u ime Vijeća ministara BiH i države u upravljanju i koordinaciji depozitimima kako je prikazano u tabeli. Na dan 31. decembar 2022. godine ova sredstva ukupno iznose 207.654 hiljada KM (2021: 8.805 hiljada KM).

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

36. VANBILANSNI DEPOZITI (NASTAVAK)

Investicije rezidenata vezane za vrijednosne papire

Centralna banka je omogućila Agenciji za osiguranje depozita BiH da investira u vrijednosne papire otvarajući račune (gotovinski račun i račun za čuvanje vrijednosnih papira) koji glase na Centralnu banku. Sve transakcije na ovim računima odvijaju se između Agencije za osiguranje depozita BiH i njenog Asset Managera. Centralna banka za navedene račune ne obračunava kamate.

37. ČLANSTVO BIH U MMF-u

U skladu sa potpisanim sporazumima između BiH i MMF-a, Centralna banka je određena za fiskalnog agenta i depozitara za članstvo BiH u MMF-u. Uloga Centralne banke kao fiskalnog agenta je specifična zbog aranžmana valutnog odbora. Obavljajući funkciju fiskalnog agenta u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci i Zakonom o zaduzivanju, dugu i garancijama Bosne i Hercegovine, Centralna banka ni na koji način nije obavezna plaćati bilo koji dug BiH niti joj se može pripisati plaćanje takvog duga niti se njene devizne rezerve na bilo koji način mogu smatrati garancijom za plaćanje takvog duga. Centralna banka djeluje u ime Bosne i Hercegovine u njenim odnosima sa MMF-om, ali nema nikakvu odgovornost za sredstva i obaveze vezane uz članstvo.

Centralna banka drži račun specijalnih prava vučenja u MMF-u, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 u izvještaju o finansijskom položaju. Centralna banka također osigurava usluge čuvanja vrijednosnih papira Bosne i Hercegovine izdatih za pokriće članstva u MMF-u i za reotkop obaveza, a koji su evidentirani u vanbilansnoj evidenciji.

Specijalna prava vučenja u MMF-u su sredstva po viđenju denominovana u SDR-u na računu otvorenom kod MMF-a za Bosnu i Hercegovinu. Centralna banka drži specijalna prava vučenja kao dio svoje funkcije upravljanja deviznim rezervama. Ova sredstva su kamatonosna za Centralnu banku.

MMF-ov račun broj 1 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji se koristi za transakcije sa MMF-om vezane za korištenje i otplatu MMF-ovih kredita. MMF-ov račun broj 2 je račun MMF-a u Centralnoj banci koji koristi MMF za račune i administrativne isplate u KM na teritoriji Bosne i Hercegovine. Ovi računi su dio obaveza Centralne banke i iskazani su u KM.

Kvota je specifična vrsta imovine koja predstavlja uplatu za članstvo BiH u MMF-u i koja je denominovana u SDR-u. Kvota predstavlja glasačko pravo BiH u MMF-u, ograničenja za pristup finansijskim izvorima MMF-a i udio BiH u alokaciji SDR-a, koja su obračunska jedinica MMFa.

Vrijednosne papire izdaje Ministarstvo finansija i trezora BiH i one se zamjenjuju za KM. Ovi vrijednosni papiri su unovčivi na zahtjev MMF-a.

Alokacija SDR-a je također kamatonosna. Ministarstvo finansija i trezora BiH plaća kamatu na alokaciju specijalnih prava vučenja.

Račun vrijednosnih papira, MMF-ov račun broj 1 i MMF-ov račun broj 2 predmetom su valutnog usklađivanja uvijek kada se valuta koristi u finansijskim transakcijama između MMF-a i BiH. Najmanje jednom godišnje, na kraju MMF-ove finansijske godine (30. april), sva držanja valuta u MMF-u se ponovo vrednuju po važećem kursu SDR-a. Ova vrijednosna prilagođavanja uključena su u prikazanim stanjima računa.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

37. ČLANSTVO BIH U MMF-u (NASTAVAK)

Centralna banka koristi neto metod u prikazivanju finansijske pozicije BiH u MMF-u, kako je prikazano narednom tabelom:

U hiljadama KM

	31. decembar 2022.	31. decembar 2021.
Kvota	649.867	641.864
Specijalna prava vučenja u MMF-u	149	1.881
UKUPNO IMOVINA	650.016	643.745
MMF-ov račun br. 1	1.625	1.605
MMF-ov račun br. 2	643	637
Vrijednosni papiri	1.543.253	1.562.617
Alokacija SDR	1.017.117	1.004.591
Obračunata kamata na alokaciju SDR	4.669	92
Računi plativih troškova	5.610	1.627
UKUPNO OBAVEZE	2.572.917	2.571.169
NETO POZICIJA BiH U MMF-u	1.922.901	1.927.424

Kvota BiH u MMF-u iznosi 265.200 hiljada SDR na datume izvještavanja. Kvota ne donosi kamatu.

38. DOMAĆI PLATNI SISTEM I SISTEM ZA PORAVNANJA

U skladu sa Zakonom o Centralnoj banci, Centralna banka je uspostavila sisteme preko kojih se obavljuju međubankarska plaćanja u KM u BiH.

Sistemi međubankarskog kliringa i poravnjanja su od januara 2001. godine organizovani kroz dva platna sistema čiji je vlasnik i kojima upravlja Centralna banka. To su: sistem bruto poravnanja u realnom vremenu („BPRV“) i žirokliring sistem („ŽK“).

BPRV sistem je sistem preko kojeg se vrši poravnanje platnih naloga u realnom vremenu, a preko računa za poravnanje koje učesnici imaju otvorene kod Centralne banke. Učesnici u sistemu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa i Centralna banka. Poravnanje se smatra konačnim i neopozivim u trenutku kada je račun za poravnanje banke nalogodavca zadužen, te za isti iznos odobren račun za poravnanje banke primaoca u BPRV. Kroz sistem se izvršavaju transakcije iznad 10 hiljada KM, a za niže iznose je opcionalno korištenje.

ŽK sistem je sistem međubankarskog kliringa (bilateralni i multilateralni) za transakcije u iznosu manjem ili jednakom 10 hiljada KM. Poravnanje neto pozicija učesnika ŽK sistema se vrši preko računa za poravnanje u BPRV, kao i poravnanje transakcija pravnih lica koji su u funkciji obračunskih agenata kao što su npr. operatori kartičnog poslovanja. Učesnici u sistemu su banke koje imaju odobrenje za obavljanje poslova platnog prometa, a koje su učesnici u sistemu BPRV, kao i Centralna banka. Sistem je usklađen sa standardom SEPA-e, tj. ISO 20022. Kliring platnih naloga svih učesnika ŽK sistema izvršava se utvrđivanjem neto pozicije svakog pojedinačnog učesnika kao rezultat obračuna svih potraživanja i dugovanja učesnika za svaki klirinški ciklus.

38. DOMAĆI PLATNI SISTEM I SISTEM ZA PORAVNANJA (NASTAVAK)

Kreditni rizik

Svaki učesnik platnih sistema je dužan imati obezbijeđena sredstva na računu za poravnanje prije poravnanja platnih naloga u BPRV.

U skladu sa ulogom Centralne banke, a kako je definisano Zakonom o Centralnoj banci, Centralnoj banci nije dozvoljeno kreditirati učesnike BPRV i ŽK sistema s ciljem obezbjeđivanja likvidnosti u sistemu na bilo koji način.

Operativni rizik

U cilju minimiziranja operativnog rizika nesmetanog funkcionisanja platnih sistema, izdata su Operativna pravila za BPRV i ŽK sisteme, kao prateće Odluke koje određuju minimalne standarde sigurnosti za funkcionisanje sistema.

Važeći sigurnosni ciljevi, politike i procedure imaju svrhu da obezbijede sigurnosne mjere i karakteristike. Sistemi i mreže funkcionišu u skladu sa uspostavljenim ciljevima i politikama. Sigurnosni ciljevi i politike se periodično pregledavaju. Od svakog učesnika se također zahtijeva da posjeduje određene sigurnosne mjere i kontrole za izvršavanje plaćanja.

Centralna banka je definisala sljedeće procedure za poravnanja u slučaju nepredviđenih situacija:

- **Planovi i mjere za nepredviđene situacije:** u slučaju prekida u redovnom funkcionisanju platnog sistema i sistema za poravnanje ili nekog drugog nepredviđenog događaja, Centralna banka je definisala mjere za nepredviđene situacije kako bi osigurala kontinuitet u funkcionisanju pouzdanih, ispravnih i zakonitih platnih transakcija u platnom sistemu i sistemu za poravnanje.
- **Rezervni sistem na primarnoj lokaciji i DR lokacija:** Centralna banka je osim primarne lokacije za platne sisteme, na kojoj postoje redundantni sistemi (u slučaju pada jednog, prelazi se na drugi sistem na primarnoj lokaciji), uspostavila i funkcionalan DR (Disaster Recovery) sistem na lokaciji Glavne banke u Banjoj Luci.

Nadgledanje i razvoj platnih sistema

Centralna banka je u 2022. godini usvojila akte za nadgledanje funkcionisanja platnih sistema. Centralna banka funkcijom nadgledanja platnih sistema vrši aktivnosti monitoringa platnih sistema, te procjenu usklađenosti funkcionisanja platnih sistema u odnosu na principe za funkcionisanje platnih sistema koje primjenjuje Centralna banka, kao i propise drugih relevantnih međunarodnih institucija kojima se uređuju zahtjevi za nadgledanje platnih sistema. Centralna banka primjenjuje principe i odgovornosti definisane „Principima za infrastrukturu finansijskog tržišta“ koje je donio Odbor za platni sistem i sistem poravnanja BIS-a (CPSS) i Međunarodna organizacija komisija za vrijednosne papire (IOSCO). Aktivnostima procjene usklađenosti platnih sistema, te monitoringom sistema se podstiče sigurnost i efikasnost funkcionisanja platnih sistema i nesmetano obavljanje međubankarskog platnog prometa u BiH, te na taj način Centralna banka direktno potpomaže održavanje finansijske stabilnosti u BiH.

Također, Centralna banka kroz razvojnu funkciju platnih sistema aktivno učestvuje u pripremnim i fazama implementacije koje se odnose na inovacije u platnim sistemima i analizira njihov uticaj na ekonomiju BiH, te uticaj na ciljeve javne politike sigurnih i efikasnih platnih sistema.

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE
Napomene uz finansijske izvještaje za godinu koja je završila 31. decembra 2022.

39. DOGAĐAJI POSLIJE DATUMA IZVJEŠTAVANJA

Predsjedništvo BiH nije izvršilo imenovanje novog saziva Upravnog vijeća Centralne banke do datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja.

Od 1. januara 2023. godine Centralna banka na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u domaćoj valuti obračunava i isplaćuje naknadu domaćim bankama po stopi od 25 baznih poena, a na sredstva obavezne rezerve po osnovu osnovice u stranim valutama i u domaćoj valuti sa valutnom klausulom obračunava i isplaćuje naknadu domaćim bankama po stopi od 10 baznih poena. Na sredstva iznad obavezne rezerve naknada se ne obračunava.

Ova promjena je izvršena s ciljem usklađivanja sa politikom ECB-a i ublažavanja uticaja rasta kamatne stope na stalno raspoloživu mogućnost deponovanja kod ECB-a na poslovanje banaka u BiH.

Osim gore navedenog, u periodu između 31. decembra 2022. godine i datuma odobrenja ovih finansijskih izvještaja nije bilo događaja koji bi zahtijevali usklađivanje ili koji su značajni, ali ne zahtijevaju usklađivanje.